

Liahona

Tři věci, za
které můžeme
být vždycky
vděční

strana 12

Jak rozpoznat zneužívání
a týrání a jak na ně vhodně
reagovat, strany 5 a 18

Jak najít odpovědi
v době klamu,
strana 24

Jak nám naše sborové domy
pomáhají při uctívání Boha,
strana 38

CÍRKEV
JE I
ZDE

Busan (dříve nazývaný Pu **Jižní Kore**

san) a

Busan je domovem jednoho z dvanácti kůlů v Jižní Koreji. V Busanu má ústředí jedna misie. Zde je několik informací o Církvi v Jižní Koreji:

členů — **88 418**

 12 — kůlů, 5 okrsků, 4 misie

kongregací — **103**

18 — středisek rodinné historie

chrám (Soul) — **1**

1956 První oficiální misionáři

1967 Kniha Mormonova poprvé vytištěna v korejštině

1973 Zorganizován první kůl

1985 Zasvěcen chrám Soul

1991 Miliontý výtisk Knihy Mormonovy v korejštině

2020 Pěvecký sbor z Jižní Koreje se prostřednictvím videa připojuje ke zpěvu závěrečné písně na dubnové generální konferenci

FOTOGRAFIE: GETTY IMAGES

Pastýřská
služba pro-
střednictvím
programu
Děti a mládež
8

Srdce probodnutá
hlubokými ranami
– jak porozumět
zneužívání a týrání
v rodině

Jason B. Whiting

18

Apoštolové
předávají
poselství
naděje
12

Stůjte na skále zjevení
Starší Lawrence E. Corbridge

24

Prevence zneužívání a týrání

Ve zdravých vztazích se lidé za svá nelaskavá slova a činy omlouvají a spoléhají na to, že jim smírná síla našeho Spasitele pomůže, aby se dokázali zlepšit a učinit pokání. V nezdravých situacích ale lidé v nevládním chování k ostatním pokračují, a v takových vztazích může začít docházet k zneužívání nebo týrání.

„[Zneužívání či týrání a jiné] takovéto přestupky nemají v království Božím místo,“ učil prezident Russell M. Nelson („Duchovní poklady“, generální konference – říjen 2019). V církevních časopisech je tento měsíc několik článků, které nám zneužívání a týrání pomohou rozpoznat a vhodně na ně reagovat:

- Ve svém článku na straně 18 hovořím o charakteristických znacích zneužívání a týrání a uvádím některé zdroje, které vám nebo vašim známým pomohou rozpoznat vztah, v němž dochází ke zneužívání nebo týrání, a zotavit se z něj.
- Na straně 58 vypráví dospívající dívka o svých zkušenostech se sexuálním zneužíváním v dětství a o tom, jak se jí podařilo nalézt odvahu a sílu promluvit a vyhledat pomoc u dospělých, kterým důvěřovala, a u Spasitele.

- Na stránce K12 časopisu *Kamarád* z tohoto měsíce naleznete písemnou činnost, s jejíž pomocí můžete se svými dětmi prodiskutovat, jak „říkat ne“. Zvažte možnost využít tuto činnost jako základ lekce pro domácí večer, v níž se zaměříte na prevenci zneužívání a týrání.
- Psychické týrání může být stejně škodlivé jako jiné druhy zneužívání a týrání. Přečtěte si článek „Rozpoznejte psychické týrání“, který je dostupný v elektronické podobě tohoto vydání, abyste se dozvěděli o pěti varovných signálech a o tom, jak získat pomoc.

Ublížil-li vám někdo, můžete se obrátit k Bohu s prosbou o vedení a uzdravení a také hledat pomoc u lidí, kterým důvěřujete. Pán rozumí tomu, co pociťujeme, a pokud se k Němu obrátíme, povede nás do bezpečí a k radosti.

Kéž všichni pociťujeme Boží lásku a každý den se na Něj obrácíme,

Jason Whiting, PhD

Fakulta rodinného života Univerzity Brighama Younga

Obsah

5 Zvýšení povědomí o problematice zneužívání a týrání 🕒

6 Portréty víry 🕒

Sakiusa a Salote Maiwiriwiri

Maiwiriwiri krácejí každodenním životem s radostí a účelem navzdory tomu, že jim zemřely dvě děti.

8 Zásady pastýřské služby

Pastýřská služba prostřednictvím programu Děti a mládež

Není zapotřebí, abyste byli mladší 18 let, přejete-li si využívat programu Děti a mládež k tomu, aby vám pomáhal ve vašem úsilí zaměřeném na pastýřskou službu.

12 Apoštolové předávají poselství naděje

Jak zůstat nablízku Bohu, sloužit s láskou a trpělivě kráčet kupředu v době pandemie.

18 Srdce probodnutá hlubokými ranami – jak porozumět zneužívání a týrání v rodině

Jason B. Whiting

Naučte se rozpoznat pět vzorců zneužívání a týrání a nalezněte naději a uzdravení.

24 Stůjte na skále zjevení

Starší Lawrence E. Corbridge

Na počátku hledání pravdy stojí nalezení odpovědí na prvořadě otázky.

30 Hlasy Svatých posledních dnů 🕒

Rodina nachází pokoj a radost v chrámu; puzzle přináší uzdravení; mladý muž dostává druhou šanci přečíst si Knihu Mormonovu; mladý muž dospívá k porozumění účelu svého křtu.

34 Pojd', následuj mne: Kniha Mormonova 📖 🕒

Tyto články na jednotlivé týdny mohou tento měsíc přispět k obohacení vašeho studia Knihy Mormonovy.

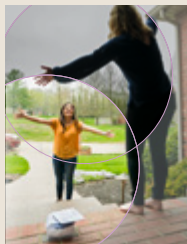
38 Sborové domy – místa uctivosti a uctívání Boha

Biskup Dean M. Davies

Váš sborový dům je posvátným místem, kde budete mít mnohokrát příležitost pocítit ve svém životě silnější vliv Ducha.

🕒 Krátké články

📖 Pojd', následuj mne: Podpora

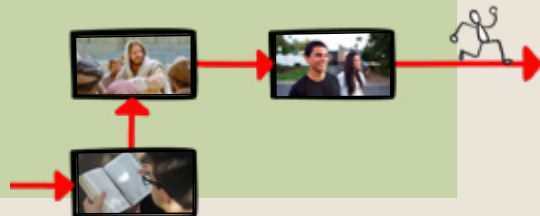
Na obálce
Foto Getty Images.

Oddíly

Mladí dospělí

44

Závislost může představovat řetěz, který nás svazuje. Můžeme **nalézt svobodu, pokud se obrátíme na Spasitele**, který nás miluje i navzdory našim slabostem a obtížím.

Mládež

52

Ať již zápolíte s každodenní službou, se snahou uzdravit se ze zneužívání či týrání, s problémem v oblasti duševního zdraví, nebo jednoduše jen s používáním celého názvu Církve, **nejste sami**.

Děti

Kamarád

Zjistěte něco o **desátku** a o tom, jak pomáhat své rodině **vést šťastnější život**.

ŘÍJNOVÉ ČLÁNKY DOSTUPNÉ POUZE V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ

Více než jeden způsob, jak studovat písma

Marissa Widdisonová

Pokud vás čtení příliš nebaví, zkuste místo toho studovat evangelium jedním z těchto způsobů.

Rozpoznejte psychické týrání Nanon Talleyové

Poradkyně z oddělení Rodinných služeb vysvětluje, jak rozpoznat psychické týrání ve vztazích a jak mu čelit.

DALŠÍ INFORMACE

V aplikaci Knihovna evangelia nebo na stránkách liahona.ChurchofJesusChrist.org je možné:

- Najít aktuální vydání.
- Najít materiály dostupné pouze v elektronické podobě.
- Vyhledávat v minulých vydáních.
- Odeslat redakci vlastní příběhy či zpětnou vazbu.
- Objednat si předplatné nebo ho někomu darovat.
- Obohatit své studium pomocí elektronických nástrojů.
- Sdílet oblíbené články a videa.
- Stáhnout si nebo vytisknout články.
- Poslechnout si své oblíbené články.

KONTAKTUJTE NÁS

Své otázky či zpětnou vazbu můžete poslat na adresu liahona@ChurchofJesusChrist.org.

Své příběhy můžete zaslat prostřednictvím stránek liahona.ChurchofJesusChrist.org nebo poštou na adresu:

Liahona, flr. 23
50 E. North Temple Street
Salt Lake City, UT 84150-0023, USA

ŘÍJEN 2020, 28. ROČNÍK, ČÍSLO 5
LIAHONA 16725 121

Mezinárodní časopis Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů

První předsednictvo: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring
Kvorum Dvanácti apoštolů: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Šéfredaktor: Randy D. Funk
Poradci: Becky Cravenová, Sharon Eubanková, Cristina B. Francová, Walter F. González, Larry S. Kacher, Jan E. Newman, Adrián Ochoa, Michael T. Ringwood, Vern P. Stanfill

Výkonný ředitel: Richard I. Heaton
Ředitel církevních časopisů: Allan R. Loyborg

Manažer obchodu: Garff Cannon

Výkonný redaktor: Adam C. Olson
Asistent výkonného redaktora: Ryan Carr

Asistent publikace: Enish C. Dávila

Autorský a redakční tým: David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flittton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Charlotte Larcabalová, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Joshua J. Perkey, Jan Pinboroughová, Richard M. Romney, Mindy Anne Seluová, Lori Fuller Sosaová, Chakell Wardleighová, Marissa Widdisonová

Ředitel pro grafickou úpravu: Tadd R. Peterson

Designerský tým: Jeanette Andrewsová, Fay P. Andrusová, Mandie Bentleyová, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hinckleyová, Eric P. Johnsen, Susan Lofgrenová, Scott M. Mooy, Aleni Regehr, Mark W. Robison, K. Nicole Walkenhorstová

Koordinátor pro duševní vlastnictví: Collette Nebeker Auneová

Vedoucí výroby: Ammon Harris

Produkční tým: Ira Glen Adair, Julie Burdettová, José Chavez, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilsonová, Marissa M. Smithová

Příprava tisku: Joshua Dennis, Ammon Harris

Ředitel pro tisk: Steven T. Lewis

Ředitel pro distribuci: Nelson Gonzalez

Překlad: Martin Prachař

Distribuce: Corporation of the Presiding Bishop of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Steinmühlstrasse 16, 61352 Bad Homburg v.d.H., Germany

Informace o předplatném: Objednávky předplatného a změny adresy vyřizuje oddělení Customer Service
Bezplatná linka: 800 142 827
Telefon: +49 (0) 6172 4928 33/34
E-mail: orderseu@ChurchofJesusChrist.org
Web: store.ChurchofJesusChrist.org
Cena za roční předplatné: 61,25 CZK (české vydání)

Rukopisy a dotazy zasílejte on-line na stránkách liahona.ChurchofJesusChrist.org; e-mailem na adresu liahona@ChurchofJesusChrist.org; nebo poštou na adresu: Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Liahona (název pochází z Knihy Mormonovy a znamená „kompas“ neboli „ukazatel“) je vydávána albánsky, anglicky, arménsky, bislamsky, bulharsky, cebuánsky, česky, čínsky, v zjednodušené čínštině, dánsky, estonsky,

fidžijsky, finsky, francouzsky, holandsky, chorvatsky, indonésy, islandsky, italsky, japonsky, kambodžsky, kiribatsky, korejsky, litevsky, lotyšsky, maďarsky, malgašsky, maršalsky, mongolsky, německy, norský, polsky, portugalsky, řecky, rumunsky, ruský, samoánsky, slovinsky, svahilsky, španělsky, švédsky, tagalsky, tahitsky, thajsky, tonžsky, ukrajinsky, urdsky a vietnamsky. (Periodičnost se liší podle jazyka.)

© 2020 Intellectual Reserve, Inc. All rights reserved. Vytisknuto ve Spojených státech amerických.

Informace o copyrightu: Není-li uvedeno jinak, mohou jednotlivci kopírovat materiály z Liahony pro osobní, nekomerční použití (včetně církevních povolání). Toto právo může být kdykoli odňato. Obrazový materiál nesmí být kopírován v případě, že je u díla v údaj o autorovi kopírování zakázáno. S případnými dotazy ohledně copyrightu se obraťte na Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ChurchofJesusChrist.org.

For Readers in the United States and Canada: October 2020 Vol. 28 No. 5. LIAHONA (USPS 311-480) Czech (ISSN 1085-4258) is published six times a year (January, April, May, July, October, and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMN 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

ZVÝŠENÍ POVĚDOMÍ O PROBLEMATICE ZNEUŽÍVÁNÍ A TÝRÁNÍ

Ačkoli všichni doufáme, že se s každým bude jednat s úctou, existují lidé, kteří se snaží druhé zraňovat, ovládat nebo jimi manipulovat. Takovéto zločinné chování se nazývá zneužívání a týrání. Je v rozporu s evangeliem Ježíše Krista, které nás učí, že se máme mít navzájem rádi a že máme s druhými jednat tak, jak bychom chtěli, aby druzí jednali s námi (viz Matouš 7:12; Jan 13:34; Nauka a smlouvy 121:36–37).

Oběť je často zneužívána či týrána někým, koho zná.

Pachatelem může být někdo z příbuzných nebo někdo, s kým se oběť zná z dřívějšího. Neznamená to, že bychom se měli obávat každého, koho známe, ale můžeme dávat pozor – a naučit své děti, aby dávaly pozor – na tyto čtyři další znaky.

Pachatelé často vyhledávají ty, kteří jsou zranitelní.

Pachatelé vyhledávají ty, kteří mají sníženou schopnost rozhodování nebo se nedokážou bránit.

ZNEUŽÍVÁNÍ A TÝRÁNÍ VYKAZUJE URČITÉ TYPICKÉ ZNAKY. ZDE JE PĚT Z NICH, NA NĚŽ JE ZAPOTŘEBÍ DÁVAT POZOR, ABY BYLO MOŽNÉ ZNEUŽÍVÁNÍ A TÝRÁNÍ PŘEDCHÁZET NEBO MU ZAMEZIT:

Pachatel se často snaží svou oběť izolovat.

Pachatel často pomocí izolace oběti od druhých nebo výhrůžek usiluje o to, aby jí zabránil obrátit se na někoho s žádostí o pomoc.

Pachatel na počátku často překračuje určité meze.

Zneužívání a týrání se objevuje tam, kde dochází k závažnému přestupování mezí, které stanovují, jak se vhodně chovat k druhým a mluvit s nimi. Pachatel může tyto meze buď zcela ignorovat, nebo začít s jejich drobným porušováním s cílem pozvolna snižovat citlivost oběti vůči nevhodnému chování.

Pachatel se může u oběti předtím, než se vůči ní dopustí zneužívání či týrání, pozvolna snažit vzbudit důvěru.

Tento postup se označuje jako „grooming“ a je často uplatňován vůči mládeži a dětem. K chování spojeném s groomingem mohou patřit žádosti, aby dítě trávilo s pachatelem čas o samotě, povzbuzování k tajnostem, hovory se sexuální tematikou nebo to, že pachatel dítěti ukazuje pornografii nebo dává podněty k fyzickému kontaktu.

Sakiusa a Salote Maiwiriwiri

Suva, Fidži

Jen stěží jsem mohl uvěřit, jaký pokoj a štěstí vládne v domově Maiwiriwiriových. I když jim zemřely dvě z jejich dětí, každý den prožívají s radostí a jasným cílem.

LESLIE NILSSON, FOTOGRAF

Salote:

Dva roky poté, co náš syn Esa zemřel na rakovinu plic, zemřela naše dcera Esalynn na meningitidu. Když jsem byla v chrámu, pocítila jsem silné vnuknutí, abych si tam promluvila se starší sestrou misionářkou, která před lety také přišla o dvě své děti. Řekla mi: „Pokud ze svého domova uděláte svaté místo, budete tam pociťovat přítomnost svých dětí.“

To se stalo naším cílem. Všechno děláme s cílem učinit z našeho domova svaté místo. Toužíme po tom pocitu, že nám jsou nablízku.

Sakiusa:

To, že jsme přišli o Esu a Esalynn, nás jako rodinu ještě více semklo. Radíme se společně s našimi ostatními dětmi. Jako rodina navštěvujeme chrám. Vedeme co nejprostší život a každý den se snažíme pociťovat vděčnost. Když mluvíme o tom, co to znamená být jako rodina zpečetění v chrámu, toto zpečetění v nás ožívá. A prostřednictvím toho všeho *pociťujeme* přítomnost našich dětí.

ZJISTĚTE VÍCE

Přečtěte si více o Sakiusově a Salotině cestě víry a podívejte se na další fotografie v on-line verzi tohoto článku v Knihovně evangelia nebo na stránce ChurchofJesusChrist.org/go/10206.

Starší Ronald A. Rasband radí, jak můžeme opevnit svůj domov, aby se stal místem lásky a duchovní ochrany, na stránce ChurchofJesusChrist.org/go/10207.

Zásady pastýřské služby

PASTÝŘSKÁ SLUŽBA PROSTŘEDNICTVÍM PROGRAMU DĚTI A MLÁDEŽ

*Podstatou pastýřské služby je vybízet druhé,
aby se rozvíjeli, a na této cestě jim pomáhat.*

V rámci programu Děti a mládež existuje celá řada příležitostí k pastýřské službě. I vy možná máte doma děti nebo mládež. Možná jste ve zmíněném programu vedoucím, případně v rámci pastýřské služby pečujete o rodiny s dětmi a mládeží. Nebo možná nějaké děti a mládež *náhodou znáte* (asi jako každý z nás). Ať již je tomu ve vašem případě jakkoli, existuje mnoho možností, jak tento program nebo jeho zásady využívat k požehnání životu druhých.

Rozvíjejme se společně

Podstatou programu Děti a mládež je důraz kladený na každodenní snahu stát se více takovými, jako je Spasitel, jehož služba byla dokonalá. Mnozí z těch, kteří se programu účastní, zjišťují, že čím větší pokrok

v různých oblastech svého života činí, tím lépe jsou připraveni pomáhat nebo sloužit druhým.

V případě programu Děti a mládež ale nemusíte s žehnáním druhým čekat, než se něčemu naučíte. Učení samotné poskytuje příležitosti k pastýřské službě.

Když si mladý muž jménem Prophet, který žije v Ghaně, dal v programu Děti a mládež za cíl naučit se hrát na piano, byl to pro něj pouhý začátek. „Mým cílem je také pomáhat druhým lidem seznámit se s tím, čemu se učím,“ říká Prophet.

Ačkoli sám zatím není učitelem, jeho cíl již nyní přerostl v něco mnohem většího, než co si kdy představoval. Spolu s Prophetem

se lekcí hry na piano ve sborovém domě nyní účastní 50 studentů. A kdo Propheta a těchto 50 dalších studentů učí? Alexander M. a Kelvin M., oběma je 13 let. „Chceme druhým lidem projevovat skutky laskavosti,“ říká Kelvin. Tito dva mladíci poskytují tři dny v týdnu bezplatné

lekce základů hry na piano všem, kteří se přicházejí učit. Lekce hry na piano mají i další přínos. Několik studentů, kteří se s Církví seznámili prostřednictvím lekcí hry na piano, později studovalo evangelium a rozhodlo se dát pokřtít.

FOTO ISAAC DARKO-ACHEAMPONG

FOTO ALEXANDER K. BOATENG

Zatímco budeme usilovat o to, abychom se sami zlepšovali, budeme moci sloužit druhým tím, že je budeme vybízet, aby se k nám připojili.

Vítězný recept na pastýřskou službu

Sabrina Simões Deus Augustová z brazilského města Curitiba si jako presidentka Primárek kůlu všimla, jakým požehnáním jsou pro děti a mládež v jejím kůlu aspekty tohoto programu týkající se osobního rozvoje. Také si však povšimla mnoha možností, jak využít to, čemu se o osobním rozvoji naučila, ve své roli sestry pověřené pastýřskou službou.

„Rozvíjím-li nějaké nadání,“ říká sestra Augustová,

„mohu je využít k požehnání někomu, o koho v rámci pastýřské služby pečuji.“

Sestra Augustová naučila jednu ze sester, o něž v rámci svého pověření pečuje, jak vyrobit čokoládové lanýže. Tato sestra nyní lanýže vyrábí a prodává, a zajišťuje tak pro svou rodinu příjem navíc. „O několik měsíců později se mi dostalo požehnání, když mne jiná sestra naučila péct medový chléb, který jsem mohla prodávat,“ řekla sestra Augustová. „Když budeme rozvíjet svá nadání a dělit se o ně s druhými, budeme si moci v životě vzájemně žehnat a jako sestry pověřené pastýřskou službou prohlubovat vzájemné vztahy.“ ■

JAK VÁM PROGRAM DĚTI A MLÁDEŽ MŮŽE POMÁHAT PŘI PASTÝŘSKÉ SLUŽBĚ?

1. Vybízejte druhé k účasti v programu Děti a mládež.

Můžete vybízet rodiny dětí a mládeže, o které v rámci pastýřské služby pečujete, aby se zapojily do programu Děti a mládež. Možná budou mít zájem o účast na činnostech a akcích, o osobní rozvoj, nebo dokonce o aspekty programu týkající se studia evangelia. (Další informace o pastýřské službě prostřednictvím programu *Pojď, následuj mne* viz „Ministering through *Come, Follow Me*“ v zářijovém vydání časopisu *Liahona* roku 2020.)

2. Podporujte jejich cíle.

Jako bratr nebo sestra pověřený pastýřskou službou v rodinách, jejichž součástí jsou mladí lidé, máte možnost nenuceně podporovat cíle, o jejichž dosažení možná v rámci programu Děti a mládež usilují. I když se jedná o jejich osobní cíle, tak pokud víte, o co se zajímají, mohli byste jim nabídnout různé druhy pomoci. Například ve formě toho, že zjistíte, kde lze získat výtvarné potřeby, které shánějí; toho, že budete rozhodčím při soutěži v pečení koláčků; či případně toho, že se jim stanete zdrojem podpory a poučení v oblasti, v níž se vyznáte. Víte, jak provést výměnu oleje v autě? Jak zašít roztržené oblečení? Jste odborník na pracovní pohovory? Budou-li mít zájem, můžete jim nabídnout, že se s nimi o své dovednosti podělíte.

3. Vybízejte druhé, aby se stali součástí vašeho osobního rozvoje.

Osobní rozvoj se netýká jen dětí a mládeže. Programu se můžete zúčastnit i vy sami, bez ohledu na věk. Strávíte-li určitý čas tím, že se budete v životě zlepšovat po stránce duchovní, sociální, fyzické a intelektuální, budete lépe připraveni sloužit druhým, ať již se setkáte s kýmkoliv. A stejně jako Prophet v Ghaně můžete žehnat ostatním tím, že je budete zvát, aby se s vámi účastnili určité činnosti, ať již se jedná o organizování lekcí hry na piano, návštěvy lekcí cvičení nebo společné studium cizího jazyka.

4. Učiňte si z pastýřské služby cíl.

Zvažte možnost věnovat pastýřské službě určitý čas každý den. Může to obnášet zaslání textové zprávy, krátkou návštěvu, při níž zjistíte, jak se tomu, jemuž jste pověřeni sloužit, daří, nebo to, že se s dotyčným domluvíte na osobním setkání. Může to znamenat, že si uděláte čas na to, abyste si do kalendáře zaznamenali, kdy mají ti, o které v rámci pastýřské služby pečujete, narozeniny, nebo to, že budete sledovat jejich příspěvky na sociálních sítích, abyste se dozvěděli, co je zajímavé nebo čemu se v poslední době věnují. I pouhých pět minut věnovaných přemítání o tom, co někdo jiný potřebuje, může vést k inspirovaným myšlenkám, které mohou představovat změnu k lepšímu.

JEDNOMU PO DRUHÉM

„Charakteristickým rysem Pánovy pravé a živé Církve bude vždy organizované, řízené úsilí sloužit jednotlivým dětem Božím a jejich rodinám. A protože je to Jeho Církev, budeme my, jako Jeho služebníci, sloužit jednotlivci právě tak, jak to činil On.“

President Russell M. Nelson, „Pastýřská služba s mocí a pravomocí Boží“, *Liahona*, květen 2018, 69.

PODĚLTE SE O ZKUŠENOSTI

Podělte se s námi o zkušenosti s pastýřskou službou poskytovanou druhým, nebo s tím, kdy někdo v rámci ní sloužil vám. Navštivte stránky liahona.Churchof-JesusChrist.org a klikněte na „Submit an Article or Feedback“ [„Odeslat článek nebo zpětnou vazbu“].

APOŠTOLOVÉ PŘEDÁVAJÍ poselství naděje

V reakci na šíření viru po celém světě politici zakazují veřejná shromáždění a zavádějí karanténu. Školy se zavírají, vedoucí představitelé církví ruší církevní shromáždění a ti, kteří se odváží vypravit ven, se musí chránit rouškou.

Píše se rok 1919 a běsnící pandemie španělské chřipky, která započala o rok dříve, si nakonec vyžádá desítky milionů životů.¹ Nový prorok Církve, president Heber J. Grant (1856–1945), byl ustanoven v listopadu 1918, ale podpora mu bude vyjádřena až v červnu 1919, protože dubnová generální konference byla odložena.

Během své služby v tomto i dalších obtížných obdobích nám president Grant dal radu, která se hodí i pro dnešní dobu, když řekl: „Přišli jsme na tuto zemi, abychom získali poznání, moudrost a zkušenosti, abychom získali ponaučení, vytrpěli bolesti, odolávali pokušení a abychom dosáhli vítězství během smrtelnosti.“ Díky poznání, které získal skrze vlastní těžké osobní zkoušky, mohl dodat: „Vím, že v dobách protivenství se Svatým posledních dnů dostává tolik útěchy a požehnání, jako žádným jiným lidem!“²

V naší současné době protivenství s novým koronavirem čerpáme útěchu ze znovuzřízeného evangelia Ježíše Krista. Naše znalost toho, že Nebeský Otec miluje své děti a že v naší době povolal proroky a apoštoly, aby nás vedli bouřemi smrtelnosti, je velikým požehnáním.

Rady, jež nám nabídlo několik členů Kvora Dvanácti apoštolů v nedávno uskutečněných rozhovorech, nám připomínají, že se můžeme radovat a hledět do budoucna s nadějí bez ohledu na to, co se děje kolem nás.³

*Vedoucí
Církve
hovoří
o tom, jak
zůstat
nablízku
Bohu, slou-
žit s láskou
a trpělivě
kráčet kupře-
du v době
pandemie.*

Dílo spěje kupředu

Starší Bruce R. McConkie (1915–1985) jednou přirovnal Církev k „veliké karavaně“, která putuje kupředu navzdory protivenstvím.⁴ Starší David A. Bednar přisuzuje schopnost karavany stále spět kupředu inspirované přípravě, kterou Církev podnikla, a jejím bohatým zkušenostem s protivenstvím.

„Žádná bezbožná ruka nemůže zastavit pokrok tohoto díla,⁵ a ani žádná pandemie jeho pokrok nezastaví,“ řekl. „Uprostřed všech těch nových obtíží, kterým nyní čelíme, zatímco se potýkáme s tímto virem, dílo spěje kupředu. ... Nevíme, jak dlouho to bude trvat, ale nakonec to překonáme. A je možné, že se nevrátíme k naprosto stejnému způsobu života, jak jsme ho znali, ale mnohá ta uzpůsobení a změny budou velmi pozitivní.“

Starší Quentin L. Cook řekl, že k inspirované a včasné přípravě Církve patří například důraz kladený na svěcení dne sabatu, posilování kvor Melchisedechova kněžství a Pomocného sdružení, přechod k pastýřské službě a uvedení příruček *Pojď, následuj mne*, videí podle Knihy Mormonovy a programu Děti a mládež.

„Na tuto dobu budeme zpětně pohlížet jako na zásadní dobu příprav a nikoli jako na něco, co jsme jen museli přetrpět,“ řekl.

President M. Russell Ballard, úřadující prezident Kvora Dvanácti apoštolů, s tím souhlasí. Přestože jsou chrámy a sborové domy dočasně zavřené, členové Církve mají duchovní nástroje potřebné k tomu, aby mohli spět kupředu.

President Ballard vzpomíná na to, jak se cítil, když 7. prosince 1941 přišel domů ze shromáždění a zjistil, že Pearl Harbor byl napaden a že se schylovalo ke vtažení Spojených států do druhé

Uzavření chrámů „poskytuje úžasnou příležitost naučit se více o tom, jak bádat v rodinné historii, indexovat a jak připravit mnoho jmen na onen den, kdy se dveře chrámů opět otevřou.“

– Starší David A. Bednar

světové války. Tak jako spousta lidí dnes se i on strachoval o budoucnost a přemýšlel, zda o tu svou přijde.

„Ale to se nestalo,“ řekl. Právě tak jako svobodní lidé světa vyhráli onu válku, svět vyhraje i válku s koronavirem. „Všechno bude v pořádku, když obrátíme své srdce k našemu Otci v nebi a budeme hledět k Němu a ke Spasiteli jako k Vykupiteli všeho lidstva,“ dodal.

Další způsob, kterým Církev spěje kupředu, je její misionářské úsilí, jež reaguje na měnící se podmínky ve světě. Starší Dieter F. Uchtdorf řekl, že církevní vedoucí zkoumali nové způsoby, jak sdílet evangelium, ještě předtím, než nákaza COVID-19 začala narušovat misionářskou práci. Toto narušení spočívalo i v přepravě tisíců misionářů do jejich domovských zemí, v předčasném uvolnění některých misionářů a přeřazení dalších do jiné oblasti.

„Nákaza COVID-19 naše zvažování této věci ohromně urychlila a otevřela nám oči,“ řekl. Díky tomu nyní technologie a sociální síť otevírají dveře, které byly dříve v chráněných obytných čtvrtích a v nepřístupných domovech či bytových domech zavřeny.

„Misionářská práce bude i nadále spět kupředu pandemií navzdory,“ dodal starší Uchtdorf.

„Stále se učíme, jak misionářskou práci zdokonalit pro dnešek i do budoucna. Pán slíbil, že své dílo urychlí, aby požehnal všem Božím dětem (viz Nauka a smlouvy 88:73). Mám pocit, že se právě nacházíme uprostřed tohoto procesu, zatímco procházíme tímto obtížným obdobím. Naši drahocenní misionáři jsou pionýři dnešní doby a razí cestu pro šíření poselství evangelia novými způsoby, které odpovídají stávajícím okolnostem, aby se tak Církev Ježíše Krista mohla nadále „valiti …, až naplní celou zemi““ (Nauka a smlouvy 65:2).

Nové příležitosti k šíření evangelia nejsou to jediné, co se nyní otevírá. Otevírají se i srdce, protože těžké chvíle často v lidech vyvolají pokoru a obracejí je k Bohu, řekl starší D. Todd Christofferson.

„Mají trochu otevřenější mysl a říkají si: „Možná potřebuji něco víc než jen svůj bankovní účet. Možná jde v životě o něco víc, než co jsem dosud prožíval.““

Starší Christofferson nabádá členy Církve, aby vyhledávali příležitosti k misionářské práci, jako je například sdílení příspěvků a memů souvisejících s evangeliem přes sociální sítě, domlouvání se s misionáři na plný úvazek ohledně toho, jak pomoci navázat přátelský vztah s těmi, které misionáři učí on-line, a udržování kontaktu s lidmi, se kterými se tak často nevidí.

Sociální odstup a duchovní odstup

Další způsob, kterým Církev spěje kupředu, je skrze duchovní odezvu Svatých posledních dnů na časné obtíže, jakými je například nákaza COVID-19. Kvůli svému fyzickému bezpečí jsme zvětšili svůj odstup od ostatních, ale kvůli svému duchovnímu bezpečí jsme více přilnuli k našemu Otci v nebi a k Jeho Synovi. Pandemie COVID-19

dala mnohým členům Církve více příležitostí posilovat jejich duchovní bezpečí tím, že se řídí radou presidenta Russella M. Nelsona a naslouchají Pánu.

„Náš Otec ví, že když jsme obklopeni nejistotou a obavami, pomůže nám ze všeho nejvíce to, že budeme naslouchat Jeho Synu,“ řekl president Nelson během generální konference v dubnu 2020. Dále dodal: „Při našem úsilí být učedníky Ježíše Krista je zapotřebí, abychom se snažili *naslouchat Mu* s ještě větším záměrem. Abychom plnili každodenní život Jeho slovy, Jeho učením a Jeho pravdami, vyžaduje to vědomé a důsledné úsilí.“⁶

Přestože se netěšíme z přerušení církevních shromáždění, zavření chrámů nebo ztráty zaměstnání, když trávíme více času doma, dostáváme „příležitost přemýšlet o probuzení k Bohu“ (viz Alma 5:7), řekl starší Cook. „Možná mohou nedávné události být duchovním budíkem, který nám pomůže se zaměřit na to nejdůležitější. Pokud to učiníme, bude pro nás velikým požehnáním soustředit se v této době na to, co můžeme ve svém životě zdokonalit, a na to, jak můžeme žehnat životům druhých, když se probudíme k Bohu a vydáme se po cestě smlouvy.“

Starší Jeffrey R. Holland dodal: „Takovéto chvíle nás vyzývají, abychom nahlédli do své duše a zjistili, zda se nám líbí to, co tam vidíme.

V takovýto okamžik přemýšlíme o tom, kdo skutečně jsme a na čem skutečně záleží.“

Takovéto chvíle nás také vyzývají k tomu, abychom prohloubili svou víru, službu a vděčnost a vybízejí nás, abychom „zvážili, jak závisíme na Bohu a na požehnáních, která nám

dává a která často považujeme za samozřejmost,“ řekl starší Holland. „Náš Otec v nebi si zaslouží, abychom Mu o něco více vyjadřovali vděčnost, děkovali a projevovali větší sklon pamatovat na to, jak mnoho problémů je vyřešeno díky Bohu, andělům, slibům pramenícím z uzavírání smluv a modlitbě.“

Ústředním bodem naší vděčnosti je požehnaní pramenící z toho, že pamatujeme na to, „jak milosrdný byl Pán k dětem lidským od stvoření Adama až do [této] doby“ (Moroni 10:3). Členové Kvora Dvanácti řekli, že kdykoli je od nás vyžadováno, abychom „vyhledali útočiště“, můžeme se řídit příkladem Nefiho a Almy a pamatovat na to, že ten, „v koho [důvěřujeme]“, Spasitel Ježíš Kristus, nás „vždy vysvobodí“ (2. Nefi 4:19; Alma 36:27). A můžeme mít na paměti, jak učil apoštol Pavel, že nás nic nemůže odloučit „od lásky Kristovy“ (viz Římanům 8:35).

Pán Ježíš Kristus „je naším dokonalým útočištěm“ (viz Žalm 61:1–4), řekl starší Holland. „Ať se stane cokoli, nikdy nebudeme odloučeni od Spasitelovy lásky a On nás nikdy nepřestane doprovázet, i když si to v té chvíli nebudeme uvědomovat. Ducha nezastaví žádný virus ani hranice států ani předpovědi zdravotníků.“

Dělejte „něco laskavého“

Starší Christofferson si nedávno, když četl zprávu připravenou církevním výborem, začal dělat starosti ohledně toho, jaký účinek může mít „nařízená samota“ na osamocené členy Církve – staré i mladé.

Řekl: „Nařízená samota může vést k osamělosti a osamělost může mít negativní dopad na fyzické a duševní zdraví. Jako protiopatření někteří zastánci veřejného zdraví doporučují, aby ti, kteří pocítují osamělost, hledali způsoby, jak pro někoho udělat ‚něco laskavého‘.“

Svatí posledních dnů mohou najít způsob, jak sloužit, pomáhat či něčím přispět druhým, obzvláště těm, kteří jsou osamělí, řekl starší Christofferson, a osamělí členové poskytováním služby druhým mohou napomoci tomu, aby se necítili tolik izolovaní.

„Zaměřte se na pastýřskou službu,“ řekl. „Jeden pro druhého toho můžeme dělat hodně, abychom si uchovali pocit sounáležitosti a bratrství a sesterství. Toto je čas, kdy kvora starších a Pomocná sdružení mohou naplnit svůj pravý potenciál a zajišťovat to, k čemu byla tak jedinečným způsobem zorganizována.“

A ohledně kontaktování někoho vždy jen prostřednictvím textové zprávy poznamenal: „Myslím si, že je velmi ozdravné kontaktovat někoho tím, že použijeme onu starou technologii nazývanou telefon. Prostě těm lidem zavolejte, abyste si popovídali. Umožněte jim slyšet lidský hlas.“

Malé úsilí vynaložené na pomoc druhým může mít velký dopad a někomu to může rozjasnit den způsobem, který si ani nedovedeme představit.

*Malé úsilí vynaložené na
pomoc druhým může mít
velký dopad a někomu
to může rozjasnit den
způsobem, který si ani
nedovedeme představit.
„Naše pastýřská služba je
v době, kdy jsou lidé izo-
lování, velmi potřebná.“
– Starší Quentin L. Cook*

„Naše pastýřská služba je v době, kdy jsou lidé izolováni, velmi potřebná,“ řekl starší Cook.

Starší Holland dodal: „Měli bychom si vyhradit část dne na komunikování s těmi, kteří potřebují povzbudit. A samozřejmě to povzbudí i nás a tak budou všichni ‚pozvednutí‘ (3. Nefi 27:14, 15), což byl na svět poslán učinit Spasitel, jak sám řekl.“

Další způsob, jak můžeme pozvedat sebe i druhé, je připravovat se na den, kdy se znovu otevrou chrámy. Uzavření chrámů – ať už kvůli pandemii, přestavbě nebo úklidu – „poskytuje úžasnou příležitost naučit se více o tom, jak bádát v rodinné historii, indexovat a jak připravit mnoho jmen na onen den, kdy se dveře chrámů opět otevrou,“ řekl starší Bednar.

A dodal, že bez ohledu na to, zda jsou chrámy otevřené nebo zavřené, členové Církve stále mohou usilovat o to, aby byli hodni chrámového doporučení a měli ho platné.

Ponaučení, která si z toho – jak Pán doufá – vezmeme

Jak poznamenal starší Bednar, ačkoli by se nikdo sám o sobě nerozhodl podstupovat pandemii COVID-19, tato nákaza posledních dnů nás postihla.

Řekl: „S věčnou perspektivou, již nám poskytuje znovuzřízené evangelium, a s milostí, která pramení ze Spasitelova Usmíření, si z protivenství smrtelnosti můžeme vzít ponaučení, jež nás připraví na požehnání věčnosti. Musíme se modlit. Musíme hledat. Musíme se ptát. Musíme mít oči k vidění a uši k slyšení. Ale můžeme být požehnání pozoruhodnými způsoby, abychom získali ponaučení, jež nám požehnají nyní i na věky.“

Nákaza COVID-19 svým zničujícím dopadem na rodiny po celém světě učí lidi projevovat zvýšený zájem o druhé, řekl prezident Ballard.

„Začínáme si uvědomovat, jak drahocenná je naše rodina, jak drahocenní jsou naši blízcí a jak drahocenní jsou další členové Církve,“ dodal. „Nyní získáváme ponaučení, díky kterým budeme lepšími lidmi.“

A až současná bouře utichne, co můžeme očekávat pak? Další podobné zkoušky, odpověděl starší Uchtdorf. Boží děti v Církvi i mimo ni budou dál čelit obtížím.

„Žijeme v časech, kdy je nutné, abychom se učili,“ řekl. A tím nejdůležitějším, čemu se můžeme naučit, je to, že odpovědí na budoucí obtíže je totéž, co je odpovědí na tu stávající: evangelium Ježíše Krista.

A jelikož Svatí posledních dnů mají znovuzřízené evangelium Ježíše Krista, řekl starší Holland, mohou se naučit mít pozitivní a optimistický přístup, dělat to nejlepší, co mohou, a spoléhat přitom na Pánův slib obsažený v těchto slovech: „Vesele činně všechny věci, jež leží v naší moci; a potom, kéž můžeme v klidu státi, s naprostou jistotou, abychom viděli spasení Boží, a jak rámě jeho bude zjeveno.“ (Nauka a smlouvy 123:17.)

„Nalezneme mnoho důvodů k radosti, zatímco budeme tříbit svou víru, více důvěřovat v Pána a pozorovat, jak nás zázračně vysvobozuje,“ řekl starší Holland. ■

POZNÁMKY

1. Viz William G. Hartley, „The Church Grows in Strength“, *Ensign*, Sept. 1999, 35.
2. *Teachings of Presidents of the Church: Heber J. Grant* (2002), 49, 48.
3. Viz Russell M. Nelson, „Radost a duchovní přežití“, *Liahona*, listopad 2016, 82.
4. Bruce R. McConkie, „The Caravan Moves On,“ *Ensign*, Nov. 1984, 85.
5. Joseph Smith, v *History of the Church*, 4:540.
6. Russell M. Nelson, „Slyš jej“, *Liahona*, květen 2020, 89.

Srdce probodnutá hlubokými ranami – jak porozumět zneužívání a týrání v rodině

Nezdravé vzorce chování se mohou rozvinout v každém vztahu. Jejich rozpoznáním lze zneužívání nebo týrání odhalit, případně mu zamezit, ještě než začne.

Jason B. Whiting, PhD

Univerzita Brigham Younga, Fakulta rodinného života

Nedávno mi telefonoval zdrcený otec. Jeho dcera Jenna (jméno bylo změněno) si na univerzitě našla nového přítele a jejich vztah se rychle rozvíjel. Její přítel Jake spěchal se svatbou a omezoval její komunikaci s rodiči. Jenna se jim omluvila s vysvětlením, že příčinou je Jakeova silná láska a touha trávit čas jen spolu.

Když Jennina rodina zjistila, že je Jake rozvedený a má dítě, o kterém se Jenně nezmínil, začala si dělat starosti. Zatelefonovali tedy jeho bývalé manželce, která jim sdělila, že Jake je velmi vznětlivý a žárlivý. Když to Jake zjistil, rozzuřil se. Řekl, že Jenna je „v moci“ svých rodičů, a připomněl jejich negativní reakci na sarkastický vtíp, který v minulosti pronesl v souvislosti s Jenninou inteligencí. Jake paradoxně naléhal, aby se Jenna začala rozhodovat sama za sebe tím, že s rodiči přerušil kontakt. Jennini rodiče byli zoufalí, protože jim přestala odpovídat na esemesky a volání.

Každý si přeje mít šťastnou rodinu, ale i když se lidé snaží žít podle evangelia, mohou se ve vztazích

zraňovat. Některé problémy jsou důsledkem nedorozumění a napětí, které jsou v rodinách běžné. Zatímco v domovech se zdravými vztahy se lidé za špatné chování omlouvají a spory urovnávají, v nezdravých situacích se opakují vzorce hrubého chování a špatného zacházení, které přerůstají ve zneužívání či týrání.

Domácí násilí a evangelium

„Zlomili jste srdce svých něžných manželek a ztratili jste důvěru svých dětí.“ (Jákok 2:35.)

Zneužívání či týrání představují jednání, jehož účelem je ublížit druhým nebo mít nad nimi moc. Jedná se o celou škálu chování, které může zahrnovat zanedbávání, manipulaci, slovní kritiku a fyzické nebo sexuální násilí.¹ Ke zneužívání a týrání bohužel běžně dochází a někteří odborníci odhadují, že přibližně čtvrtina dětí na celém světě čelí fyzickému, sexuálnímu nebo psychickému týrání nebo zneužívání.² I u dospělých je míra viktimizace vysoká, přičemž přibližně 1 ze 4 žen a 1 z 10 mužů zažívají fyzické násilí páchané jejich manželskými partnery.

Ke zneužívání či týrání může docházet v jakémkoli vztahu a pachatelem může být muž i žena. U mužů

„Hlas, který vydává silné svědectví, pronáší upřímné modlitby a zpívá písně Sionu, může být tímtéž hlasem, který nadává a kritizuje, přivádí do rozpaků a ponižuje, přináší bolest a ničí tím svého ducha i ducha ostatních. ‚Z jedněch a týchž úst pochází dobrořečení i zlořečení,‘ prohlašuje zarmouceně Jakub. ‚Ne takť býti má, bratří moji [a sestry moje]‘ [Jakub 3:10].“

Starší Jeffrey R. Holland z Kvora
Dvanácti apoštolů, „Jazyk andělů“,
Liahona, květen 2007, 16.

však existuje vyšší pravděpodobnost, že budou panovační a dopustí se závažného fyzického a sexuálního násilí; ženy se naopak s větší pravděpodobností stanou obětí zastrasování či ovládnutí, případně utrpí vážnou újmu způsobenou jejich manželských partnerem.³

Zneužívání a týrání ubližuje duším obou, viníka i oběti, a je v rozporu se Spasitelovým učením. Novodobí proroci uvedli, že ti, „kteří týrají nebo zneužívají manželského partnera nebo své potomstvo[se] ... jednoho dne ... budou zodpovídat před Bohem“. ⁴ Násilníci často ignorují nebo zneužívají zásady evangelia. Příkladem je pár, s nímž jsem pracoval jako psychoterapeut a v němž manžel navazoval citové vztahy mimo manželství a prohrál rodinné úspory v hazardu, ale namísto omluvy tlačil na manželku, aby mu odpustila, a trval na tom, že pokud tak neučiní, ona sama páchá „větší hřích“. Odmítal se zabývat její bolestí a tvrdil, že on si před Bohem stojí dobře, jinak by nebyl chrámovým pracovníkem.

Když se jeho žena obrátila na vedoucí Církve, zlehčoval své zrady a zveličoval její obavy s tím, že trpí

depresí. Manžel odmítal zásady „úcty, lásky [a] soucitu“⁵ a s manželkou špatně nakládal. Její snahy žít podle zásad evangelia nemohly napravit problém, který on působil. Nezdravým vzorcům chování může podlehnout každý z nás. Všechny druhy zneužívání a týrání mají některé společné charakteristické rysy a čím závažnější a častější jsou, tím méně zdravý vztah bude. Níže uvádíme pět z těchto typických vzorců zneužívání a týrání, které vám nezdravé vzorce chování u sebe nebo druhých mohou pomoci rozpoznat.

1. Krutost

„Jazyky svými lživě mluvili, jed lýtých hadů pod rty jejich, ... [jejich] ústa plná jsou zlořečení a hořkosti.“ (Římanům 3:13–14.)

Jistý muž ke mně přišel na terapii navzdory přání své manželky, která se mu vysmívala, že „potřebuje pomoc“. Na shromáždění byla přátelská a zbožná, ale doma její chladná povýšenost zraňovala jako rány bičem. Kritizovala výši jeho příjmu a o jeho kariéře učitele se vyjadřovala jako o „práci pro holky“. Svému synovi řekla: „Doufám, že z tebe nebude slaboch jako z tvého

ZJISTĚTE VÍCE

Pomoc při řešení případů zneužívání či týrání mohou vedoucí nalézt v aplikaci Zdroje pro vedoucí a referenty na stránkách ChurchofJesusChrist.org. Všichni vedoucí a učitelé dětí nebo mládeže mají do jednoho měsíce od svého povolání absolvovat školení „Ochrana dětí a mládeže“. Školení naleznete na stránkách ChurchofJesusChrist.org/callings/church-safety-and-health.

táty“ a každý den trávila čas telefonáty se svou matkou, při nichž znevažovaly oba své manžele. Kritičtí lidé se při působení bolesti cítí ospravedlnění a „s potěšením chtějí, aby ... druzí trpěli“ (Nauka a smlouvy 121:13). Tito členové rodiny, kteří druhé znevažují, dávají jim najevo znechucení nebo je urážejí, porušují Ježíšova přikázání „nesuďte“ a „nepotupujte“ (Lukáš 6:37).

2. Klam

„Jsi posedlý lživým duchem a odložil jsi Ducha Božího.“ (Alma 30:42.)

Zneužíváním a týráním prostupuje klam, neboť pachatelé své jednání zlehčují, obviňují druhé a překrucují slova. Oběti takové jednání mate; jedna z účastnic mého výzkumu to popsala takto: „[Můj manžel] obvykle začal vyvádět, pak přešel k omlouvám a následně řekl: ‚No, stejně je to tvoje vina‘ ... a pokračoval v tom tak dlouho, dokud jsem tomu neuvěřila.“⁶ Takové popírání vnímání reality druhého člověka se nazývá gaslighting a v obětech zanechává zmatek a nejistotu ohledně jejich vzpomínek a názorů. Stejně jako jiné formy klamu i gaslighting slouží k manipulaci rozhořčených a předkládání falešných zástěrek.

Ti, kteří zneužívají a týrají druhé, důrazně odmítají přiznat, že druhé zraňují, a často budou tvrdit, že oběťmi jsou oni. Když Jenna vyjádřila znepokojení nad Jakeovou kritikou jejích rodičů, Jake se rozčílil a tvrdil, že ho „uráží“. Jake byl jedním z těch, „již volají: přestupek ... a jsou sami dětmi neposlušnosti“ (Nauka a smlouvy 121:17).

Nejenže prosazoval svou nepravdivou verzi příběhu, ale rovněž odmítal pravdu.⁷

3. Výmluvy

„[Přiznej se] k svým chybám a k tomu zlu, které jsi učinil.“ (Alma 39:13.)

Pokorný člověk pocituje lítost, zraňuje-li druhé, a činí pokání a jedná lépe. Člověk, který se dopouští zneužívání a týrání, vzdoruje hlasu svého svědomí pomocí výmluv. Jeden z účastníků mého výzkumu vzpomínal: „Kvůli fyzickému zneužívání a týrání jsem míval hrozné pocity, ale poté jsem si řekl, že by se to možná bývalo nestalo, kdyby prostě mlčela.“ Jeho „zármutek [ho] nevedl k pokání“ (Mormon 2:13), ale místo toho byl přehlušen nenávisným hněvem a obviňováním.

Během terapie jsem jedné manželce řekl, že jsem nikdy nebyl svědkem toho, že by projevila zármutek podle Boha za to, že roky kritizovala svého manžela. Na to nereagovala lítostí, ale rozmrzelostí: „Výborně, další věc, kterou nedělám!“ Lidé, kteří se dopouštějí zneužívání nebo týrání, odmítají nést odpovědnost a jsou nedůtkliví a brání se. Snadno se uráží kvůli drobnostem.

4. Pýcha

„V pokoře jedni druhé za důstojnější nežli sebe majíce.“ (Filipenským 2:3.)

Pýcha zahrnuje pocit nároku a sebestřednost. Jistý muž se obořoval na svou manželku a děti pokaždé, když se domníval, že se k němu „nechovají s úctou“. Když se jejich názory rozcházel s jeho, říkal, že „podrývají jeho autoritu“ nebo „jsou neposlušní“. Pýcha je soutěživá a zaměřuje se na moc a vítězství. V kontrastu s tím zdravá rodina spolupracuje, udržuje spravedlivou rovnováhu a její členové „[jednají] s druhým spravedlivě“ (4. Nefi 1:2). Partneři v manželství si mají být rovni⁸, každý z nich má mít možnost se vyjádřit a mají si cenit všech názorů.

5. Moc nad druhým

„Když [uplatňujeme] moc nebo panství nebo donucování na duši dětí lidských, ... nebesa se stáhnou.“ (Nauka a smlouvy 121:37.)

I když si ceníme svobody jednání, je překvapivé, jak často si členové rodiny vzájemně říkají, co si mají

myslet, co pociťovat a jak jednat. Někteří dokonce druhé ovládají skrze zastrašování, pocity hanby, upírání projevů lásky nebo pomocí výhrůžek. Jistý manžel kladl na svou manželku přísné požadavky – měla mu každý den v určitou dobu připravovat snídani, plnit specifické intimní žádosti a naslouchat tomu, co jej „znepokojuje“, což obvykle bylo něco, v čem by se ona mohla zlepšit. Kontroloval její výdaje a rozzlobil se, kdykoli mu ihned neodpověděla na esemesku.

Jiná matka pravidelně dávala své dospívající dceři najevo zklamání, kdykoli dívka projevila smutek nebo se nechovala podle představ své matky. Když dcera matčina očekávání nesplnila, případně její manžel vyjádřil znepokojení, matka s nimi jednala chladně a nekomunikovala.

Naděje a uzdravení

„Slyšelt jsem modlitbu tvou, a viděl jsem slzy tvé; aj, já uzdravím tě.“ (2. Královská 20:5.)

Zneužívání a týrání přináší zármutek, ale změna je vždy možná. Oběti mohou využít duchovní a odborné

zdroje a usilovat o uzdravení svých zranění skrze Spasitelovu moc Usmíření. Potřebujete-li pomoc, navštivte stránky **abuse.ChurchofJesusChrist.org**.

Ti, kteří se dopouští zneužívání nebo týrání, musí činit pokání a vyhledat pomoc. Vyžaduje to, aby „[sestoupili] do hlubin pokory“ (3. Nefi 12:2) a přijali plnou odpovědnost za své chování. Změna vyžaduje více než jen krátkodobé sliby a povrchní snahy. Bolest hlubokého pokání je duši drásající pocit, který někteří nebudou ochotni podstoupit, čímž oběti staví před obtížná rozhodnutí ohledně toho, jak se mohou chránit.⁹

Nášemu Nebeskému Otci na nás záleží stejně jako ztrápenému otci, který mi telefonoval ohledně své dcery. Boží láska je „[široká] jako věčnost“ (Mojžíš 7:41) a Bůh pociťuje hlubokou bolest, když si Jeho děti vzájemně ubližují. V láskyplném rozhovoru s Enochem pláče. „Viz tyto bratří své; jsou dílem mých vlastních rukou, a já jsem jim dal ... příkázání, že mají milovati jeden druhého ..., ale viz, jsou bez citu a nenávidí svou vlastní krev.“ (Mojžíš 7:32–33.) Když jsou zraňována těla a duše, v nebi i na zemi se ozývá pláč. S pokorou, Boží mocí a v případě potřeby i odbornou pomocí však lze škodlivé chování zastavit a vytvořit důstojný, bezpečný a láskyplný domov. ■

POZNÁMKY

1. Další informace týkající se fyzického násilí viz abuse.ChurchofJesusChrist.org. Další informace týkající se sexuálního zneužívání a napadání viz Benjamin M. Ogles, „Agency, Accountability, and the Atonement of Jesus Christ: Application to Sexual Assault“ (zasvěcující shromáždění Univerzity Brigham Younga, 30. ledna 2018), speeches.byu.edu; a Chieko N. Okazakiová, „Healing from Sexual Abuse“ (konference Univerzity Brigham Younga, 23. října 2002).
2. Viz Maryam Ajilian Abbasi, Masumeh Saeidi, Gholamreza Khademi, Bibi Leila Hoseini, Zahra Emami Moghadam, „Child Maltreatment in the World: A Review Article“, *International Journal of Pediatrics*, vol. 3, no. 1 (2014), 353–365.
3. Viz Hamby, S., „Current controversies: Are women really as violent as men? The ‚gender symmetry‘ controversy“, v: Claire M. Renzetti, Jeffrey L. Edleson a Raquel Kennedy Bergen, *Sourcebook on Violence Against Women*, 3rd ed. (2018), 78–82.
4. „Rodina – prohlášení světa“, *Liahona*, květen 2017, 145; viz také abuse.ChurchofJesusChrist.org.
5. „Rodina – prohlášení světa“.
6. Jason B. Whiting, Megan Oka a Stephen T. Fife, „Appraisal distortions and intimate partner violence: Gender, power, and interaction“, *Journal of Marital and Family Therapy* (2012), suppl: 1:113–149.
7. Další příklady z písem týkající se odmítání pravdy viz Jan 3:19–21; Skutkové 7:54; 2. Nefi 1:25–26 a 2. Nefi 4:13.
8. Viz „Rodina – prohlášení světa“; další informace o nauce o rovnoprávnosti a další otázky ke zvážení v souvislosti se smluvními vztahy viz také H. Burke Peterson, „Unrighteous Dominion“, *Ensign*, červenec 1989, 6–11.
9. Ti, kteří jsou v situaci, v níž dochází ke zneužívání či týrání, často čelí rozhodnutím v souvislosti s tím, jak mohou zajistit bezpečí pro sebe nebo pro druhé, stejně jako zda je třeba nastavit hranice vzájemných styků s těmi, kteří je zraňují, případně tyto styky omezit. President James E. Faust (1920–2007) hovořil o této složité situaci, kdy někdo uvízne ve „[vleklém] a evidentně [bez naděje] vztahu, který ničí důstojnost člověka jakožto lidské bytosti“ („Jak obohacovat manželství“, *Liahona*, duben 2007, 3); další informace a možnosti naleznete také v oddíle „Help for Victims“ na církevních internetových stránkách pro prevenci zneužívání a týrání.

ZJIŠTĚTE VÍCE

Potřebujete-li další informace, případně chcete využít odborných nebo jiných užitečných zdrojů, navštivte církevní internetové stránky týkající se zneužívání a týrání abuse.ChurchofJesusChrist.org.

Chcete-li se dozvědět více o tom, jak pomoci obětem, přečtete si rámeček „Jak mohu pomáhat? Pro přátele a vedoucí“ v digitální verzi tohoto článku na stránkách Liahona.ChurchofJesusChrist.org nebo v aplikaci Knihovna evangelia.

ZDROJE PRO VEDOUcí

Dozvěděli-li se vedoucí o případech zneužívání nebo týrání, které se v postavení oběti nebo svědka týkají mladistvých, mají se obracet na krizovou linku Církve, kterou naleznou na counselingresources.ChurchofJesusChrist.org.

Starší Lawrence E. Corbridge

Emeritní člen
Sedmdesáti

STŮJTE NA skále zjevení

Když jsme založeni na skále zjevení, můžeme nacházet odpovědi na ty nejdůležitější otázky.

V rámci jednoho úkolu, který jsem před několika lety jako generální autorita dostal, jsem přečetl velké množství materiálů zaměřených proti Církvi Ježíše Krista Svatých posledních dnů, Proroku Josephu Smithovi, Knize Mormonově a událostem Znovuzřízení. Od chvíle, kdy jsem dostal za úkol něco jiného, jsem se k tomu, abych se tímto bahnem znovu zabýval, již nevrátil.

Po četbě oněch materiálů jsem vždy pociťoval sklíčenost a jednoho dne mě ona pochmurná nálada inspirovala k tomu, abych na všechna ta nepřátelská tvrzení sepsal částečnou odpověď. Rád bych se podělil o několik myšlenek, které jsem si onoho dne zapsal, a i když jsem je napsal pro vlastní užitek, doufám, že pomohou i vám.

Budeme stát na věky?

Prorok Daniel řekl, že v posledních dnech „vzbudí Bůh nebeský království, kteréž na věky nebude zkaženo, a království to na žádného jiného nepadne, ale ono potře a konec učiní všechněm těm královstvím, samo pak státi bude na věky“ (Daniel 2:44).

Toto království Boží je Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů. Ona bude „státi ... na věky“. Otázkou zůstává, zdali budeme stát vy a já, nebo zda i my odejdeme (viz Jan 6:67)? A pokud odejdeme, kam půjdeme?

Klam je znamením naší doby

Když Pán popisoval znamení svého příchodu a konce světa, zmínil mnohé – včetně válek a pověstí o válkách a toho, že národy povstanou proti národům a že dojde k hladomorům, nákazám, zemětřesením a mnohým dalším znamením včetně tohoto: „Neboť v oněch dnech [v této době] povstanou také falešní Kristové a falešní proroci a budou ukazovati veliká znamení a divy, natolik, že, možno-li, oklamou dokonce vyvolené, kteříž jsou vyvolení podle smlouvy.“ (Joseph Smith–Matouš 1:22; viz také Matouš 24:24.)

Nevím, co všechno se skrývá ve slovech „možno-li, oklamou dokonce vyvolené“, ale myslím, že to přinejmenším znamená, že se v dnešní době každý setká s nějakými výzvami.

Jsou mnozí, kteří klamou, a spektrum klamu je široké. Na jednom konci se setkáváme s těmi, kteří napadají Znovuzřízení, Proroka Josepha Smitha a Knihu Mormonovu. Dále vidíme ty, kteří sice věří ve Znovuzřízení, ale tvrdí, že Církev má určité nedostatky a že sešla z cesty. Další tvrdí, že věří ve Znovuzřízení, ale jsou rozčarováni kvůli nauce, která je v rozporu s proměnlivými postoji naší doby. Jiní, kteří nemají pravomoc, si činí nárok na to, aby na základě vidění, snů či navštívení napravovali směřování Církve a aby nás vedli po vyšší cestě nebo aby připravili Církev na konec světa. Jiní jsou oklamáváni falešnými duchy.

Na druhém konci tohoto spektra se dostáváme k celému univerzu rušivých vlivů. Nikdy neexistovalo více informací, mylných informací a dezinformací; více zboží, vynálezů a her; více

možností; více míst, která lze navštívit; a více toho, co lze vidět a dělat a čemu lze věnovat čas a pozornost a co nás odvádí od toho, co je nejdůležitější. A to vše a mnohé další se v okamžiku šíří po celém světě prostřednictvím elektronických médií. Dnešní doba je dobou klamu.

Poznání je klíčové

Pravda nám umožňuje vidět jasně, protože pravda je „poznání věcí, jak jsou a jak byly a jak přijdou“ (Nauka a smlouvy 93:24). Poznání je klíčové, máme-li se vyvarovat klamu, odlišit pravdu od omylu, vidět jasně a nacházet cestu skrze nebezpečí dnešní doby.

Prorok Joseph Smith řekl: „Poznání je nezbytné pro život a zbožnost. ... Poznání je zjevení. Slyšte ... tento veliký klíč: poznání je moc Boží ku spasení.“¹

Lidé říkají: „Měli byste se věrně držet toho, čemu věříte.“ Ačkoli to je pravda, není možné jednat lépe než v souladu s tím, co víte. Většina z nás jedná na základě toho, čemu věříme, zvláště když se domníváme, že je to v našem osobním zájmu. Problém ale spočívá v tom, že se někdy mýlíme.

Někteří lidé mohou věřit v Boha a v to, že pornografie je špatná, a přesto kliknout na pornografické stránky, přičemž se mylně domnívají, že díky tomu budou šťastnější; nebo že tomu, aby na ně klikli, nemohou odolat; nebo že tím nikomu neublíží. Zkrátka se mýlí.

Jiní mohou věřit tomu, že je špatné lhát, a přesto občas zalhat, přičemž se mylně domnívají, že když pravda nevyjde najevo, budou na tom lépe. Zkrátka se mýlí.

Někdo může věřit, či dokonce vědět, že Ježíš je Kristus, a přesto Ho může zapřít, nikoli jednou, ale třikrát, protože se mylně domnívá, že udělá lépe, když se pokusí zástupy kolem sebe uchvátnout. Petr nebyl zlý. Dokonce si ani nemyslím, že byl slabý. Zkrátka se mýlil. (Viz Matouš 26:34, 69–75.)

Když děláme to, co je špatné, můžeme se domnívat, že jsme sami špatní, zatímco pravda je taková, že se zkrátka mýlíme. Výzvou, které čelíme, není ani tak uzavřít propast mezi našimi skutky a tím, čemu věříme, ale spíše uzavřít propast mezi tím, čemu věříme, a pravdou.

Jak to udělat? Jak se vyvarovat toho, abychom byli oklamáni?

Prvořadá otázky a druhořadá otázky

Existují prvořadá otázky a existují otázky druhořadá. Začněte tím, že nejprve zodpovíte otázky prvořadá. Prvořadá otázky jsou ty nejdůležitější. Existuje jen několik málo prvořadých otázek. Zmíním čtyři:

1. Existuje Bůh, který je naším Otcem?
2. Je Ježíš Kristus Syn Boží, Spasitel světa?
3. Byl Joseph Smith prorok?
4. Je Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů království Boží na zemi?

Naproti tomu druhořadých otázek je nekonečné množství. Patří mezi ně otázky týkající se církevní historie, plurálního manželství, lidí s africkými kořeny a kněžství, žen a kněžství, překládání Knihy Mormonovy, Drahocenné perly, DNA a Knihy Mormonovy, manželství osob stejného pohlaví, různých záznamů o Prvním vidění a tak dále a tak dále.

Pokud si odpovíte na prvořadá otázky, pak najdete odpovědi i na ty druhořadá, nebo pro vás ztratí na významu. Získejte odpovědi na prvořadá otázky, a budete se moci vypořádat s tím, čemu rozumíte, i s tím, čemu nerozumíte, s tím, s čím souhlasíte, i s tím, s čím nesouhlasíte, aniž byste skákali přes palubu.

Božská metoda poznávání

Existují různé metody poznávání, mezi něž patří metody vědecké, analytické, akademické i božské. K poznání pravdy jsou nutné všechny čtyři metody. Všechny začínají stejně – otázkou. Otázky jsou důležité, zvláště otázky prvořadá.

Božská metoda poznávání zahrnuje prvky dalších metod, ale v konečném důsledku vše ostatní převyšuje tím, že se napojuje na moci nebeské. V konečném důsledku věci Boží uvádí ve známost Duch Boží, což je obvykle tichý a jemný hlas. Pán pravil: „Bůh vám dá Svatým Duchem svým poznání, ano nevyslovitelným darem Ducha Svatého.“ (Nauka a smlouvy 121:26.)

Apoštol Pavel učil, že věci Boží nemůžeme poznat jinak než skrze Ducha Božího (viz 1. Korintským 2:9–11; viz také Joseph Smith Translation, 1. Corinthians 2:11). Řekl: „Tělesný člověk nechápá těch věcí, kteréž jsou Ducha Božího; nebo jsou jemu bláznovství.“ Toho jsme svědky každý den. Pavel pak dodal: „Aniž jich může poznati, proto že ony duchovně mají rozsuzovány býti.“ (1. Korintským 2:14.)

Ze všech problémů, s nimž se v životě setkáváte, vyčnívá jeden nad všechny ostatní a je nejméně chápán. Nejhorší ze všech situací, v nichž se člověk může ocitnout, není chudoba, nemoc, osamělost, týrání, zneužívání ani válka – jakkoli hrozné tyto situace jsou. Nejhorší ze všech situací, v nichž se člověk může ocitnout, je ta nejběžnější – když u něj nastane duchovní smrt. Znamená to být odloučen od přítomnosti Boží, přičemž v tomto životě Jeho přítomnost představuje Jeho Duch neboli moc.

A naopak – nejlepší ze všech situací, s nimiž se může člověk setkat, není charakterizována bohatstvím, slávou, prestiží, dobrým zdravím, lidskými poctami či bezpečím. Nejlepší ze všech situací, v nichž se může člověk ocitnout, je být obdarován nebeskou mocí. Znamená to být znovuzrozen, mít dar a společenství Ducha Svatého, který je zdrojem poznání, zjevení, síly, schopnosti jasně myslet, lásky, radosti, pokoje, naděje, sebe-důvěry, víry a téměř všeho dalšího, co je dobré.

Ježíš řekl: „Utěšitel pak, ten Duch svatý, ... vás naučí všemu.“ (Jan 14:26.) Je to moc, skrze niž můžeme „znáti pravdu ohledně všech věcí“ (Moroni 10:5). „Ukáže [nám] všechny věci, které [máme] činiti.“ (2. Nefi 32:5.) Je to pramen „vody živé“, která prýští k životu věčnému (Jan 7:38; viz také verš 37).

Zaplatte jakoukoli cenu, kterou musíte zaplatit, neste jakékoli břímě, které musíte

nést, a přineste jakoukoli oběť, kterou budete muset přinést, abyste ve svém životě získali vliv a moc Ducha Svatého a abyste si je udrželi.

Na tom, abyste ve svém životě získali moc Ducha Svatého a udrželi si ji, závisí vše dobré.

„To, co nevzdělává“

Z čeho tedy pramenila ona sklíčenost, kterou jsem pociťoval před lety, když jsem četl nepřátelsky zaměřené materiály? Někteří by řekli, že tato sklíčenost je výsledkem názorové předpojatosti, která spočívá v tom, že máme sklon vyhledávat a vybírat si jen to, co je v souladu s našimi domněnkami a názory. Myšlenka, že vše, čemu člověk věří a čemu byl učen, může být nesprávné – zvláště když to nelze nahradit ničím lepším – je vskutku skličující a znepokojivá.

Avšak ona sklíčenost, kterou jsem zažíval, když jsem naslouchal temnému chóru hlasů promlouvajících proti Proroku Josephu Smithovi a Znovuzřízení Církve Ježíše Krista, je jiná. Ona sklíčenost není názorovou předpojatostí a není to obava z toho, že je člověk na omylu. Je to nepřítomnost Ducha Božího. Je to stav, kdy je člověk „ponechán sám sobě“ (Nauka a smlouvy 121:38). Je to temný skličující pocit a „otupění myšlení“ (Nauka a smlouvy 9:9; viz také verš 8).

Pán pravil:

„A to, co nevzdělává, není od Boha a je to temnota.

To, co je od Boha, je světlo; a ten, kdo přijímá světlo a zůstává v Bohu, přijímá více světla; a to světlo je jasnější a jasnější, až přijde dokonalý den.“ (Nauka a smlouvy 50:23–24.)

Zjevení od Ducha Božího názorovou předpojatost překonává, protože není založeno pouze na důkazech. Strávil jsem celý život snahou naslouchat slovu Páně a učit se rozpoznávat a následovat Ducha Božího. Duch spojený s temnými hlasy, které útočí na Proroka Josepha Smitha, Knihu Mormonovu a Znovuzřízení, není duchem světla, inteligence a pravdy. Nevím toho moc, ale znám hlas Páně, a Jeho hlas se v onom temném chóru nenachází.

V přímém protikladu ke sklíčenosti a nepřijemnému otupění myšlení, které prostupují bažinu pochybností, stojí duch světla, intelligence, pokoje a pravdy, který doprovází události a nádhernou nauku Znovuzřízení – zvláště písma zjevená světu skrze Proroka Josepha Smitha. Čtěte je a ptejte se sebe a Boha, zda jsou to slova naplněná lží, klamem a přeludem, nebo zda představují pravdu.

Pravdu se nelze dozvědět vylučovací metodou

Někteří z těch, kteří se obávají, že Církev možná není pravdivá, věnují čas a pozornost tomu, že se plahočí bažinou druhořadých otázek. Mylně se snaží poznat pravdu vylučovací metodou – tím, že se pokoušejí vyloučit každou pochybnost. To je vždy špatný nápad. Nikdy to nebude fungovat.

Proti pravdě je vznášeno bezpočet tvrzení a názorů. Pokaždé, když se dopátráte odpovědi na jedno nepřátelské tvrzení a vzhlednete, bude před vámi stát další. Neříkám, že byste měli schovávat hlavu do písku, ale tvrdím, že můžete strávit celý život tím, že se budete zoufale snažit dopátrat odpovědi na každé tvrzení vznesené proti Církvi, a nikdy se nedobere poznání těch nejdůležitějších pravd.

Odpovědi na prvořadá otázky nepřicházejí skrze zodpovězení otázek druhořadých. Odpovědi na druhořadá otázky sice existují, ale to, co je pozitivní, nelze dokázat vyvrácením všeho negativního. Nemůžete dokázat, že Církev je pravdivá, tím, že vyvrátíte všechna tvrzení, která jsou namířena proti ní. To je chybná strategie. V konečném důsledku musí existovat potvrzující důkaz, a pokud jde o věci Boží, potvrzující důkaz nakonec dozajista přichází zjevením skrze vliv a moc Ducha Svatého.

Ježíš se svých učedníků zeptal:

„Vy pak kým mne býti pravíte?“

I odpověděl Šimon Petr, řekl: Ty jsi Kristus, ten Syn Boha živého.

A odpovídaje Ježíš, řekl mu: Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův; nebo tělo a krev nezjevilo tobě, ale Otec můj, kterýž jest v nebesích.

... Jsi ty Petr, a na též skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou ji.“ (Matouš 16:15–18; viz také verše 13–14.)

Církev Ježíše Krista je založena na skále zjevení a brány pekla ji nepřemohou. Církev jsme vy a já. Musíme být založeni na skále zjevení, a i když možná neznáme odpověď na každou otázku, musíme znát odpovědi na otázky prvořadě. Budeme-li je znát, brány pekla nás nepřemohou, a my vytrváme na věky.

Stůjte na skále zjevení

V nebi je Bůh, který je naším Věčným Otcem. Ježíš Kristus je Syn Boží a Vykupitel světa. Joseph Smith byl prorok Boží, který položil základy pro Znovuzřízení království Božího. Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů je království Boží na zemi. Toto vím z osobní zkušenosti – to vše. Toto vím na základě důkazů, a těchto důkazů je ohromující množství. Víím to na základě studia. A nanejvýš jistě to víím skrze vliv a moc Ducha Svatého.

A díky tomu víím vše, co potřebuji znát, abych dokázal stát na věky. Kež stojíme na skále zjevení, zvláště pokud jde o prvořadá otázky. Budeme-li tak činit, budeme stát na věky a nikdy neodejdeme. ■

Z proslovu „Stand Forever“ proneseného 22. ledna 2019 na zasvěcujícím shromáždění Univerzity Brighama Younga.

POZNÁMKA

1. *Učení presidentů Církve: Joseph Smith (2008), 264.*

Je stále naše

Vinaisi Maca Naquereová, Lautoka, Fidži

Chtěli jsme se s manželem nechat zpečetit, avšak tento posvátný obřad se netýkal jenom nás dvou.

Po sedmi letech doufání a čekání na dítě se nám dostalo požehnání mít dcerku. Alicie byla světlem našeho života, ale dožila se pouhých pěti měsíců, než zemřela na zápal plic.

Bylo to pro mě to nejtěžší, co jsem v životě zažila. Každý den, když jsem se vrátila z práce, jsem seděla a plakala. Má tchyně a tchán sedávali často se mnou, aby mi byli posilou. Nepřestávala jsem se modlit za další dítě, ale žádné nepřicházelo. Ztrácela jsem se ve svém smutku.

Tchyně s tchánem mne a manžela začali povzbuzovat, abychom jeli do chrámu Suva na Fidži a dali se zpečetit. Nikdy jsme v chrámu nebyli, rozhodli jsme se tedy, že toto je nejlepší způsob, jak najít naději a uzdravení.

Nic by mne nemohlo připravit na to, co jsem ten den prožila. Věděla jsem, že s manželem budeme zpečetěni na věčnost. To mne naplňovalo vděčností a láskou. Ale ještě jsem nechápala, že tento posvátný obřad se netýkal jenom nás dvou.

V chrámu jsem se dozvěděla, že Alicie může být připečetena k nám. Když jsem se dozvěděla o této posvátné nauce, rozplakala jsem se radostí. Naše dcera bude

naše po celou věčnost! Svědčím o tom, že nám Bůh ve svém svatém domě poskytuje všechno, co potřebujeme ke štěstí.

V následujících letech se nám s manželem dostalo požehnání mít syna a tři adoptované děti. Avšak na Alicii nemůžeme nikdy zapomenout. Díky chrámovým obřadům je naše dcera navždy součástí naší rodiny.

Když se setkám s lidmi, kteří přišli o dítě, prožívám jejich bolest s nimi. Ale také vím, že touto bolestí nic nekončí. Přišla jsem o Alicii a prožila i další těžké zkoušky, a díky tomu vím, že Bůh je tu pro mne. Když ztrácím odvahu nebo si nad něčím naříkám, vím, že Bůh je tu stále.

Vím, že Alicii zase uvidím, a tato pravda nás s manželem neustále naplňuje hlubokou radostí. ■

Dal mne znovu dohromady

Alaina Dunnová, Utah, USA

Moje kamarádka se doslechla, že jsem nemocná, a poslala mi speciálně pro mě podomácku vyrobené puzzle.

Vždycky jsem se považovala za velmi zdravého člověka. A tak byl pro mě šok, když jsem se jednoho rána vzbudila s pocitem, jako by mi něco svíralo hrud' tak silně, že se každou chvíli zbortí. Byla jsem narychlo převezena do nemocnice, avšak ani po několikahodinovém vyšetření se lékařům nepodařilo zjistit, v čem je problém. Poslali mě domů, přestože jsem stále trpěla nesnesitelnými bolestmi. Tak začalo sedmiměsíční martyrium lékařských prohlídek, pobytů v nemocnici a té nejhorší bolesti, jakou jsem kdy v životě cítila.

Začala jsem upadat do depresí. Musela jsem přerušit studium na vysoké škole a přestěhovat se zpátky k rodičům. Nemohla jsem chodit s přáteli za zábavou. Bolesti byly příliš velké na to, abych se mohla věnovat svým koníčkům. Měla jsem pocit, že všechno, na čem mi záleží – mé aspirace, mé vztahy, má nadání – vše bylo rozmetáno, a připadalo mi, že části mého někdejšího já teď nepůjdou složit znovu dohromady. A začala jsem si říkat: Jak mohl Nebeský Otec dopustit, aby se mi tohle stalo? Cožpak mě nemiluje?

Po ještě dalším bolestivém a bezvýsledném vyšetření u lékaře jsem si už nepřála nic jiného, než stočit se do klubíčka a plakat. Když jsem však přijela domů, spatřila

jsem přede dveřmi něco zvláštního: byla tam stará, ošuntělá, izolepou přelepená krabice s mojí adresou.

Z přiloženého dopisu vyplynulo, že balíček je od jedné z mých kamarádek. Doslechla se, že jsem nemocná, a chtěla mi udělat radost. Když jsem krabici otevřela, zjistila jsem, že je plná kousků polystyrenu. Bylo to speciálně pro mne podomácku vyrobené puzzle.

Při jeho skládání jsem se rozplakala. Skládačka dávala dohromady mé jméno, kolem něhož byly vzkazy lásky a povzbuzení. Měla jsem pocit, že při sestavování dárku od mé kamarádky se roztříštěné části mého já skládají zpátky k sobě.

Krátce nato jsem začala brát léky, díky nimž příznaky nemoci ustoupily, a lékaři mohli stanovit diagnózu. Měla jsem vzácné, avšak léčitelné onemocnění, a s vhodnými léky jsem se mohla vrátit do normálního života.

Už když jsem se uzdravovala, věděla jsem, že nikdy nezapomenu, čemu jsem se naučila. Díky roztomilému dárku mé kamarádky jsem věděla, že jsem milována a že na mě Nebeský Otec nezapomněl. Po měsících, kdy jsem se cítila úplně zničená, mě dobrosrdečnost kamarádky a láska Nebeského Otce daly opět dohromady. ■

„Máte modrou knihu se zlatým nápisem?“

Michael Jacobson, Oregon, USA

Nějakou dobu poté, co jsem tu knihu zahodil, jsem byl zvědavý, co v ní je.

Před lety jsem od misionářů sloužících na vojenské základně, kde jsem absolvoval výcvik k zaměstnání u amerického námořnictva, obdržel modrou knihu se zlatým nápisem na titulní straně.

Když jsem začal knihu číst, někdo mi řekl, že je falešná, jelikož byla opsána z Bible. To způsobilo, že jsem zapochyboval o její pravosti, avšak četl jsem dál. Kousek jsem z ní přečetl, dal ji dospod svého lodního batohu a pak na ni zapomněl.

Víc než o rok později jsem se rozhodl batoh vyčistit. Našel jsem

tu knihu, ale už pro mě nebyla zajímavá, a tak jsem ji vyhodil. Avšak po nějaké době jsem začal být zvědavý, co v té modré knize se zlatým nápisem bylo. Jsem nyní přesvědčen, že ten pocit pocházel od Ducha, „který pobízí činiti dobro“ (Nauka a smlouvy 11:12).

V roce 2005 mě jeden nový kamarád pozval, abych si poslechl misionáře. Zpočátku jsem měl otázky a pochybnosti o tom, čemu učí, avšak misionáři byli sebevědomí a jejich odpovědi mi dávaly smysl.

Když jsem si uvědomil, že tito misionáři jsou podobní těm, které jsem potkal o několik let dříve, nedočkavě jsem

se jich zeptal: „Máte modrou knihu se zlatým nápisem?“

„Ano, máme!“ odpověděl jeden z nich. „Jmenuje se Kniha Mormonova!“

Byl jsem velice rád, že Knihu Mormonovu zase mám. Popravdě řečeno jsem byl tak nadšený, že jsem ji během sotva dvou týdnů přečetl víc než jednou! Jak jsem četl a modlil se, postupně jsem docházel k poznání, že jde o slovo Boží.

Starší Rubén V. Alliaud ze Sedmdesáti řekl na generální konferenci něco, co se týká mé zkušenosti s Knihou Mormonovou: „Kterýkoli její čtenář, jenž se zaváže [Knihu Mormonovu] upřímně s duchem modlitby studovat, se nejen dozví o Kristu, ale začne se *od* Krista i učit – zvláště pokud se rozhodne vyzkoušet ‚působivost slova‘ [Alma 32:5] a nezavrhne ji předčasně kvůli předsudkům nevíry založeným na tom, co řekli druzí o něčem, co nikdy nečetli.“¹

Díky tomu, že čtu Knihu Mormonovu, modlím se a důvěřuji Duchu, vidím, jak se v mém životě dějí skvělé věci. ■

POZNÁMKA

1. Rubén V. Alliaud, „Nalezení skrze moc Knihy Mormonovy“, *Liahona*, listopad 2019, 37.

Účel mého křtu

Rui Cong Hong, Nová Tchaj-pej, Tchaj-wan

Před křtem jsem seděl o samotě a modlil se, aby se jako zázrakem objevili moji přátelé.

Jako dítě jsem žil na předměstí tchajwanské Tchaj-peje a o misi-onářích jsem nikdy neslyšel. A tak, když jsem se s nimi poprvé setkal, mě jejich poselství zajímalo. Netrvalo dlouho a s nadšením jsem začal jejich učení následovat a žít podle evangelia. Vnímám jsem, že bych tak mohl zjistit, zda Bůh opravdu existuje.

Do měsíce jsem se naučil evangelium a přikázáním, která se vyučují před křtem. Modlitby mi přinášely pokoj, při studiu písem se mi dostalo osobního zjevení a nevynechal jsem jediné církevní shromáždění. Rozhodl jsem se dát pokřtít.

Nejvíce mne v té době trápily problémy ve vztazích s některými přáteli, kteří s mým zájmem o Církev nesouhlasili. Mnohokrát jsem se kvůli tomu modlil, ale vypadalo to, že se naše vztahy jenom dále zhorší.

Pozval jsem je na svůj křest, ale pozvání zůstalo bez odezvy. Opravdu jsem nevěděl, co mám dělat. Před křtem jsem seděl o samotě na pohovce v předsáli kaple a modlil se, aby se moji přátelé jako zázrakem objevili a já jim mohl říci, jak jsem svůj život změnil k lepšímu, a dokázat jim, že mé rozhodnutí dát se pokřtít je správné.

Přátelé nakonec nedorazili, ale když jsem v modlitbách otevřel své srdce Bohu, dostalo se mi vnuknutí. V té chvíli jsem pocítil nesmírnou lásku Nebeského Otce. Vím, že byl se mnou a že mé modlitbě skutečně naslouchal.

Původně jsem se chtěl dát pokřtít pouze kvůli všemu tomu úžasnému, co se mi v životě dělo, ale v tom okamžiku jsem porozuměl skutečnému účelu svého křtu.

Vnuknutí, kterého se mi dostalo, mělo podobu laskavého hlasu Pána, který promlouval přímo ke mně: „Nemusíš nikomu nic dokazovat. Stačí, když mi ukážeš, že jsi ochoten ke mně přijít a po zbytek života zůstat věrný evangelium.“ ■

3. Nefi 17–19

(28. ZÁŘÍ – 11. ŘÍJNA)

Ježíš Kristus projevoval během své služby Nefitům nesmírnou lásku a uzdravující moc všem, kteří k Němu přicházeli. Čemu se můžeme naučit ze zkušenosti Nefitů se Spasitelem?

DISKUSE

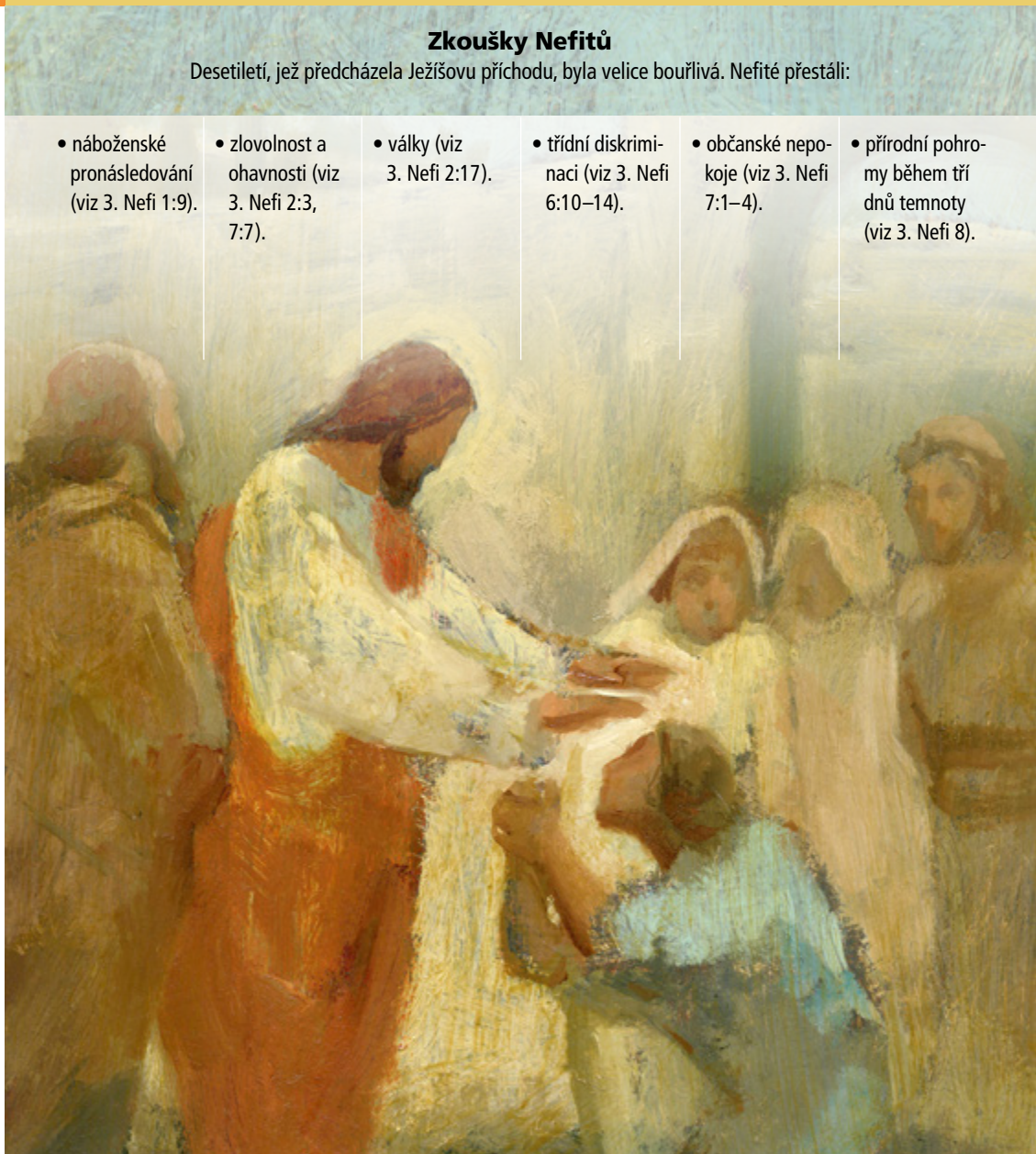
- Kdybyste byli mezi Nefity, o uzdravení čeho byste Spasitele požádali? Co byste Mu řekli?
- Jak můžete stejně jako Nefité přijít ke Kristu a pocítit v životě Jeho lásku a uzdravující moc?
- Kdy jste sami pocítili Spasitelovu lásku? Jak jste tuto lásku pocítili?

Jak můžeme pocítit Kristovu uzdravující moc?

Zkoušky Nefitů

Desetiletí, jež předcházela Ježíšovu příchodu, byla velice bouřlivá. Nefité přestáli:

• náboženské pronásledování (viz 3. Nefi 1:9).	• zlovolnost a ohavnosti (viz 3. Nefi 2:3, 7:7).	• války (viz 3. Nefi 2:17).	• třídní diskriminaci (viz 3. Nefi 6:10–14).	• občanské nepokoje (viz 3. Nefi 7:1–4).	• přírodní pohromy během tří dnů temnoty (viz 3. Nefi 8).

Kristova služba Nefitům

Když se Spasitel zjevil Nefitům, vyzval všechny, kteří byli „jakkoli sužováni“ (3. Nefi 17:7), aby předstoupili a nechali se uzdravit. Jeho výzva se netýkala pouze nedávných zkoušek, jimiž si Nefité prošli. Měl na mysli rány viditelné i skryté v nitru, jež si Nefité nesli mnohdy celý život. Ježíš Kristus uzdravil „každého“ (3. Nefi 17:9) a sloužil jim „[jednomu] po druhém“ (3. Nefi 17:21).

3. Nefi 17–19

(28. ZÁŘÍ – 11. ŘÍJNA)

Když Kristus navštívil Nefity, jednáctkrát se s nimi pomodlil. Jak se mají modlit, je učil slovy i příkladem. Tomu, čemu o modlitbě učil Spasitel, nadále učí proroci, vidoucí a zjevovatelé posledních dnů. Zde je několik příkladů:

DISKUSE

Čemu ještě Spasitel a proroci a apoštolové posledních dnů o modlitbě učili? Jak vám toto učení může pomoci, aby pro vás modlitby získaly větší význam?

POZNÁMKY

1. David A. Bednar, „Modlete se vždy“, *Liahona*, listopad 2008, 43.
2. Thomas S. Monson, „Tři cíle, které vás povedou“, *Liahona*, listopad 2007, 119–120.
3. *Učení presidentů Církve: Howard W. Hunter* (2015), 220.
4. Dallin H. Oaks, „The Language of Prayer“, *Ensign*, May 1993, 17.
5. Boyd K. Packer, „Modlitba a nabádání“, *Liahona*, listopad 2009, 46.

Jak se mohu modlit tak, jak tomu učil Spasitel?

Čemu učil Spasitel

Modlete se za druhé (viz 3. Nefi 17:14, 17, 21; viz také 3. Nefi 18:23)

„[Musíte] bdít a modliti se vždy“ (3. Nefi 18:15)

„Modlete se ... ve své rodině“ (3. Nefi 18:21; viz také 3. Nefi 17:3)

Nehromadte mnoho slov (viz 3. Nefi 19:24; viz také 3. Nefi 13:7)

„Modlete se dále“ (3. Nefi 19:26)

Čemu učí proroci, vidoucí a zjevovatelé posledních dnů

„Modlitba za druhé z celé síly duše zlepšuje naši schopnost slyšet a následovat hlas Páně.“¹

„Právě skrze upřímnou a procítěnou modlitbu můžeme obdržet nutná požehnání a pomoc potřebnou k tomu, abychom zvládli tuto někdy obtížnou a problematickou cestu, kterou nazýváme smrtelností.“²

„Budete-li se [každý den modlit jako rodina], obdržíte při vychovávání spravedlivého potomstva slíbená požehnání Páně.“³

„Naše modlitby mají být jednoduché, přímé a upřímné.“⁴

„Modlete se často. Modlete se v mysli i v srdci. Modlete se na kolenu. Modlitba je vašim osobním klíčem k nebi. A zámek je na vaší straně závoje.“⁵

3. Nefi 20–26

(12.–18. ŘÍJNA)

Kromě mnoha jiného učil Spasitel Nefity také o shromažďování Izraele a přikázal jim, aby studovali písmo a vedli vlastní záznamy. Jak se tímto učením můžeme řídit v dnešní době?

Hledejte v proročích

Spasitel přikázal Nefitům, aby hledali v proročích (viz 3. Nefi 23:5). Máme příležitost naslouchat žijícímu prorokovi a dalším církevním vedoucím, kteří promlouvají na generální konferenci.

- Co můžete dělat, abyste toho z generální konference získali více?
- Jak nám hledání v proročích pomáhá při shromažďování Izraele?

Zapojte se do tohoto díla

Ježíš Kristus prorokoval ohledně podivuhodného díla v posledních dnech (viz 3. Nefi 21:9). Ono dílo je shromažďování Izraele. President Russell M. Nelson prohlásil, že toto je „to nejdůležitější, co se v dnešní době na zemi odehrává,“ a řekl: „Pokud se rozhodnete, pokud budete chtít, můžete toho být významnou součástí.“¹

- Jak se vy a vaše rodina můžete dozvědět více o shromažďování Izraele a být jeho součástí?

Ved'te si záznam

Ježíš přikázal svým nefitským učedníkům, aby vedli záznam o Jeho učení a o proroctvích Samuela Lamanity (viz 3. Nefi 23:4, 6–13). Podobně i my můžeme zaznamenávat své životní zkušenosti, aby nám pomohly a učily druhé.

- Máte nějaké duchovní zážitky, které jste ještě nezaznamenali?
- Jak si můžete zaznamenávat to, čemu vás Bůh učí?

POZNÁMKA

1. Russell M. Nelson, „Naděje Izraele“ (celosvětové zasvěčující shromáždění pro mládež, 3. června 2018), 4, [ChurchofJesusChrist.org/broadcasts/face-to-face/nelson?lang=ces](https://www.ChurchofJesusChrist.org/broadcasts/face-to-face/nelson?lang=ces).

3. Nefi 27 – 4. Nefi

(19.–25. ŘÍJNA)

Nefité se poté, co se jim zjevil Spasitel, těšili jednotě a míru, který trval téměř 200 let, neboť „všichni ... byli obrázení k Pánu“ (4. Nefi 1:2).

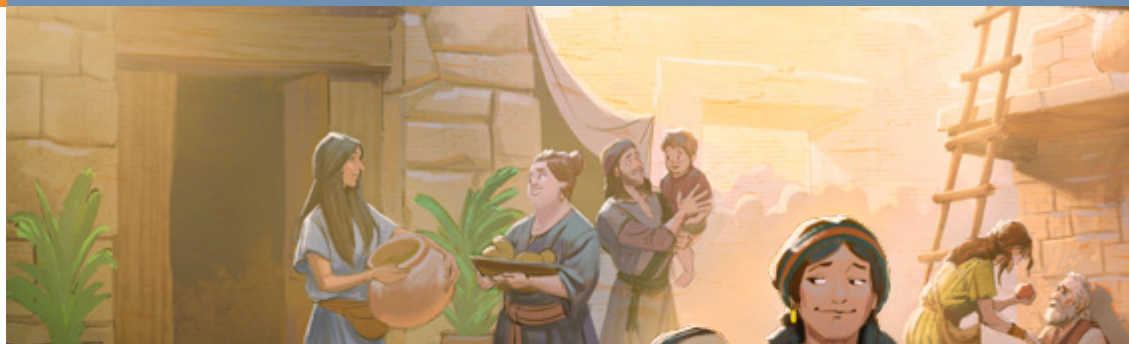
Jaké jsou některé další příklady spravedlivých skutků Nefitů? Můžete si přečíst 4. Nefiho 1:2–15 a na prázdná místa dopsat další příklady, které naleznete:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

DISKUSE

- Porovnejte štěstí spravedlivých Nefitů s jejich trápením, když byli nespravedliví. Zamyslete se nad tímto rozdílem a hledejte možnosti, které vám mohou pomoci se více obrátit k Pánu.
- Mohli byste si vybrat něco, co ve svém životě můžete zlepšit?
- Jak vás to může přivést blíže k vašim kamarádům, rodině a Pánu?

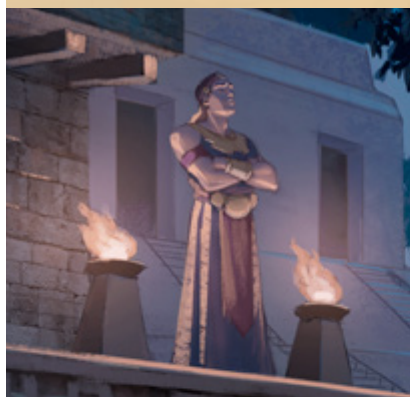
Co to znamená být skutečně obrázen?

Štěstí a jednota

Nefité byli díky svým spravedlivým skutkům šťastní a jednotní (viz 4. Nefi 1:2–15).

- Byli k sobě slušní a laskaví.
- Zachovávali Kristova přikázání.
- Byli pokorní v pústu a modlitbě.

Trápení a spory

Naneštěstí tyto roky jednoty a štěstí netrvaly věčně. Nefité nakonec přestali dodržovat přikázání Boží (viz 4. Nefi 1:24–31). Když to učinili:

- Stali se sobeckými a pyšnými.
- Zakládali své vlastní církve za účelem finančního obohacení.
- Zapřeli Církev Kristovu.

**Biskup Dean
M. Davies**

První rádce
v Předsedajícím
biskupstvu

Sborové domy – místa uctivosti a uctívání Boha

V našich sborových domech je Duch Páně, který nás bude inspirovat, když se budeme před Pánem chovat uctivě.

Jeden můj kolega, oddaný člen Církve, mi jednou vyprávěl o zážitku, který měl, když se věnoval úkolu odklidit židle a uklidit středisko kůlu po konferenci kůlu. Poté, co se takto 30 minut věnoval těmto povinnostem, si uvědomil, že v budově zůstal jako poslední. Než aby se však cítil osaměle a spěchal k odchodu, všiml si, že dál zažívá tentýž příjemný pocit pokoje, který měl během konference, a že se tento pocit dokonce prohlubuje.

Když úkol dokončil a ze sborového domu odcházel, setkal se s dalším členem, který, jak se zdálo, ho pozorně sledoval. Když si tento člen uvědomil, co můj přítel dělal, vzal ho za ruku a řekl: „Bratře, Pán vidí tyto maličkosti, které pro Něj děláš, a když na ně shlíží, usmívá se.“

Když tento můj přítel o mnoho let později sloužil jako biskup, opět se ocitl sám ve sborovém domě svého sboru. Poté, co v kapli zhasl světla, se na chvíli zdržel. Měsíční svit dopadal oknem na řečnický pult.

Znovu ho zaplavil onen známý pocit pokoje a on se posadil do přední části kaple a přemýšlel o mnoha posvátných okamžicích, které v tomto prostředí zažil – o tom, kolikrát sledoval kněze, jak lámou chléb u stolu se svátostí, jak pociťoval Svatého Ducha, když promlouval na konferencích sboru, jak vedl křestní shromáždění, vzpomínal na nádherná hudební vystoupení pěveckého sboru, která slyšel, a na řadu svědectví členů sboru, která se ho hluboce dotkla. Když tam tak sám seděl v potměšilé kapli, cítil se přemožen tím, jaký měly tyto prožitky na jeho život i na život členů jeho sboru celkový dopad, a s hlubokou vděčností sklonil hlavu.

Můj přítel byl moudře a správně učen tomu, že nejposvátnější místa na zemi jsou chrám a domov, ale díky těmto dvěma prožitkům, které jsem právě zmínil, poznal také posvátnou povahu našich sborových domů. Vzhledem k tomu, že tyto budovy jsou zasvěceny kněžskou pravomocí, stávají se místem, kde Pán vylévá zjevení na svůj lid a kde se „projevuje moc božskosti“ skrze obřady, které tam probíhají (viz Nauka a smlouvy 84:20).

Sborový dům společně s domovem přináší zaslíbenou radost, kterou mohou věrní Svatí zažívat během dne sabatu. Stává se místem, kde mají členové, díky společnému uctívání Boha, svá srdce „spojena v jednotě a ve vzájemné lásce“ (Mosiáš 18:21) jednoho ke druhému a ke Spasiteli. Abychom projevili náležitou vděčnost a úctu za vylévání

duchovních požehnání, která prostřednictvím sborového domu získáváme, máme na tato místa určená k uctívání Boha přicházet v duchu hluboké a upřímné uctivosti.

Význam uctivosti

V naší novodobé církevní kultuře se slovo *uctivost* stalo synonymem slova *potichu*. Ačkoli je zcela jistě vhodné, abychom v kapli mluvili potichu, nevystihuje tento omezený pohled na uctivost úplný význam tohoto slova. Kořeny anglického výrazu pro uctivost – *reverence* – lze vysledovat až k latinskému slovesu *revereri*, což znamená „stát v úžasu“.¹ Lze snad najít slovo, které výstižněji popisuje pocity naší duše, když se opravdu zamýšlíme nad tím, co pro každého z nás vykonal Spasitel?

Připomíná mi to slova krásné náboženské písně, kterou v našich kaplích zpíváme: „Stojím v úžasu nad láskou, kterou mi Ježíš nabízí.“² Tento hluboký pocit vděčnosti, chvály a úžasu je podstatou uctivosti a podněcuje nás k tomu, abychom se vyvarovali jakéhokoli druhu vyjadřování či chování, který by mohl tyto pocity u nás či u ostatních oslabit.

Sborové domy a den sabatu

Z novodobého zjevení se dozvídáme, že ústřední součástí našeho sabatního uctívání Boha je přicházet „do domu modlitby a ... přinášeti svátosti své v [Pánův] svatý den“ (Nauka a smlouvy 59:9). Tyto domy modlitby, v nichž se během sabatu shromažďujeme, jsou naše posvátné sborové domy.

President Russell M. Nelson nám pomohl lépe porozumět úzké spojitosti mezi naší uctivostí ke Spasiteli a našemu vztahu ke dni sabatu. Když vyprávěl o vlastních zkušenostech s tím, jak se učil světit sabat, řekl: „Z písem [jsem se] dozvěděl, že moje chování a postoj během sabatu představují určité *znamení* mezi mnou a mým Nebeským Otcem.“³

Tak jako je naše chování a postoj během sabatu znamením naší oddanosti Pánu, může naše chování, náš postoj, a dokonce i to, jak jsme oblečení, když jsme v Jeho domě modlitby, právě tak vyjadřovat míru uctivosti, kterou ke Spasiteli pociťujeme.

Sborové domy a obřady

Starší Jeffrey R. Holland z Kvora Dvanácti apoštolů rozšířil naše porozumění této myšlenke, když prohlásil:

„Kromě toho, že naše upravené nedělní bohoslužby mají poskytovat více času na v domově soustředěnou výuku evangelia, ... [kladou důraz na] svátost večere Páně jakožto posvátný a uznávaný ústřední

bod našeho každotýdenního uctívání Boha. Tím nejosobnějším možným způsobem máme pamatovat na to, že Kristus zemřel kvůli zlomenému srdci v důsledku toho, že nesl hříchy, trápení a utrpení celé lidské rodiny.

Vzhledem k tomu, že na onom smrtelném břemenu má podíl každý z nás, žádá si taková chvíle naší úcty.“⁴

Je důležité pamatovat na to, že místem určeným pro tento vrcholný projev úcty ke Spasiteli, je kaple sborového domu. Kromě uctivosti, kterou pociťujeme během každotýdenního obřadu svátosti, se náš pocit uctivosti a úcty prohlubuje, když pomýšlíme na další kněžské obřady a požehnání, které se ve sborovém domě vykonávají – včetně udílení jména a požehnání dětem, křtů a konfirmací, vysvěcení ke kněžství a ustanovování k povoláním. Každý z těchto obřadů a požehnání může přinášet vylíčení Svatého Ducha, pokud ti, kteří se do něj zapojují, a ti, kteří se ho účastní, přicházejí s postojem uctivosti.

Sborové domy a uctívání Boha

Den sabatu nám poskytuje příležitost uctívat Pána během našeho studia doma i společně s ostatními na shromáždění svátosti a na dalších shromážděních. Již od počátků Církve se Svatí rádi setkávají, aby se družili a vytvářeli bratrské a sesterské vztahy. Naše sborové domy jsou dokonce navrženy tak, aby v nich bylo pro takovéto činnosti probíhající během týdne místo. Nikdy však nesmíme ztrácet ze zřetele prvořadý účel těchto budov, kterým je zajištění místa pro uctívání Boha.

Uctívání Boha a uctivost spolu úzce souvisejí. „Když uctíváme Boha, přistupujeme k Němu s uctivou láskou, pokorou

a obdivem. Přijímáme Ho jako našeho svrchovaného Krále, Stvořitele vesmíru, našeho milovaného a nekonečně milujícího Otce.“⁵

Tento ústřední účel uctívání Boha má tudíž ovlivňovat naše chování ve sborových domech i tehdy, když se účastníme společenských či oddychových akcí a činností. Má se věnovat velká péče tomu, aby se minimalizoval nepořádek, výskyt odpadků nebo poškození jakékoli části budovy v důsledku církevních činností, a pokud k něčemu takovému dojde, má se vše bezodkladně uklidit nebo opravit.

Děti a mládež se mohou učit, že uctivost a péče o sborový dům se vztahuje i na činnosti mimo nedělních shromáždění. Účast členů na úklidu sborového domu – zvláště společná účast rodičů a dětí – je skvělým způsobem, jak si vypěstovat postoj uctivosti k našim posvátným budovám. Jak je vidět ze zážitku mého přítele, který po konferenci kůlu uklízel středisko kůlu, je i samotná péče o sborový dům prostředkem k uctívání Boha a přivolává Ducha Páně.

FOTOGRAFIE: JAMES LUFF JEFFERY

FOTOGRAFIE ČLENŮ STOJÍCÍCH PŘED BUDOVOU: MASSIMO CRISIONE

Péče o sborové domy je způsobem uctívání Boha a přivolává Ducha Páně.

Sborové domy a Spasitel

Pod prorockým vedením presidenta Nelsona se věnuje významné úsilí k zajištění toho, aby se při zmiňování Kristovy Církve nikdy nevynechávalo jméno Ježíše Krista. Podobně nesmíme dopustit, aby byl Spasitel odstraněn z ústředního místa našeho uctívání Boha – včetně našich míst pro bohoslužby.

Jsme zvyklí mluvit o chrámu jako o domu Páně, což je správné a důležité označení. Ale možná máme sklon zapomínat na to, že každý náš sborový dům je zasvěcen skrze kněžskou pravomoc jako místo, kde může přebývat Duch Páně a kde mohou Boží děti – ty, které jsou v Církvi, i ty, které v Církvi nejsou – dojít k „poznání Vykupitele svého“ (Mosiáš 18:30).

Záměrem nedávno oznámené kampaně,

v rámci níž naše sborové domy ozdobí obrazy, které uctivě ztvárňují Spasitele a božské události z Jeho smrtelného i posmrtného života, je přitáhnout k Němu naše oči, mysl i srdce. Když budete přicházet do těchto domů modlitby na shromáždění nebo akce, s láskou vás vybízíme, abyste se zastavili, prohlédli si tyto posvátné obrazy a zamysleli se nad nimi a abyste se na ně podívali se svými dětmi a umožnili, aby se vaše pocity spojené s uctíváním Boha a s uctívostí vůči Němu prohloubily.

Starozákonní prorok Abakuk prohlásil: „Hospodin pak v chrámě svatosti své jest, umlkniž před obličejem jeho všecka země.“ (Abakuk 2:20.) Kež rovněž pamatujeme na to, že v našich sborových domech je Duch Páně, který prostoupí srdcem každého z nás do té míry, do jaké se budeme před Ním chovat uctivě. ■

POZNÁMKY

1. „Revereri“, Lexico Powered by Oxford, lexico.com.
2. „I Stand All Amazed“, *Hymns*, č. 193.
3. Russell M. Nelson, „Sabat je radostí“, *Liahona*, květen 2015, 130.
4. Jeffrey R. Holland, „Vizte, Beránek Boží“, *Liahona*, květen 2019, 45.
5. Dean M. Davies, „Požehnání plynoucí z uctívání Boha“, *Liahona*, listopad 2016, 94.

Mladí dospělí

V tomto oddíle

46 Je závislost totéž co vzpoura?

Destiny Yarbrová

48 7 tipů, jak překonat zaobírání se pornografií

Richard Ostler

Pouze v elektronické podobě

Jak jsem byla oporou matce na její cestě k abstinování

Onnastasia Coleová

Tyto články a další materiály naleznete:

- na stránkách liahona.ChurchofJesusChrist.org
- v **Týdeníku MD** (v Knihovně evangelia v oddíle „Mladí dospělí“)

Podělte se o svůj příběh

Máte nějaký úžasný příběh, o který byste se mohli podělit? Nebo byste si chtěli přečíst články o určitých tématech? Pokud ano, budeme rádi, když nám o tom dáte vědět! Své články či zpětnou vazbu můžete zaslat prostřednictvím stránek liahona.ChurchofJesusChrist.org.

Můžete nalézt svobodu

Uvázli jste vy anebo někdo z vašich blízkých v koloběhu, kdy něco pokazíte, učiníte pokání, obnovíte svůj závazek a pak to znovu pokazíte? Mnoho úžasných mladých dospělých, s nimiž jsem pracoval během své služby jako biskup sboru pro mladé svobodné dospělé, ve zmíněném koloběhu uvázlo. **Ale mnozí také našli svobodu skrze Usmíření Ježíše Krista.** Poselství o závislosti obsažené v tomto vydání v oddíle Mladí dospělí nabízí užitečné postřehy, jak nacházet svobodu – pro sebe a pro druhé.

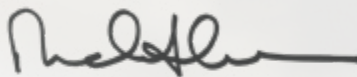
To nejdůležitější, co bychom si měli zapamatovat, je to, že **jsme všichni milované děti Nebeského Otce.** Starší Dieter F. Uchtdorf učil: „[Bůh] nečeká na to, že vás bude milovat, až překonáte své slabosti a zlovyky. Miluje vás dnes, přičemž si je plně vědom všech obtíží, s nimiž zápolíte. ... Ví o výčitkách svědomí z toho, co se vám nedaří nebo v čem nejste [úspěšní]. **A přesto vás miluje.**“ („Žijme podle evangelia s radostí“, *Liahona*, listopad 2014, 123; zvýraznění přidáno.)

Satan se vás na druhé straně bude snažit přesvědčit, že na vás se láska Nebeského Otce a Spasitelova moc proměnit vás a očistit nevztahují a že se vás netýkají. Satan se bude snažit držet vás ve víru studu a sebepohrdání, ale nevěřte jeho lžím.

Namísto toho se obraťte k Nebeskému Otci. **Nebojte se** svěřit svému biskupovi, presidentu odbočky nebo druhým lidem, kteří vás mají rádi. Až budete číst příběhy o naději vyprávěné dalšími mladými dospělými, které postihla závislost, jednejte podle vnuknutí, která obdržíte. **Mějte se sebou trpělivost, pamatujte na svou božskou podstatu, berte každý den tak, jak přichází, a věřte v uzdravující moc Ježíše Krista.** On a mnoho dalších zdrojů nám pomohou úspěšně najít svobodu, po které toužíme. Nikdy to nevzdávejte.

Váš přítel

Richard Ostler

Je závislost totéž co vzpoura?

Lepší porozumění závislostem nám může pomoci důvěřovat, že Pán nás jednoho dne z poroby vysvobodí.

Destiny Yarbrová

V našem padlém světě jsou závislosti frustrující realitou, jež některým lidem mění život. Utíkáme-li před životem pomocí nadměrného užívání jídla, léčiv, sociálních sítí, klevetění, pornografie, lží, hazardních her či okonce cvičení, můžeme velmi snadno uváznout v návykovém cyklu.

Když jsem kolem sebe sledovala úžasné, milující lidi, duchovně vnímavé a sebeukázněné lidi, jak zápolí se závislostí – a nejednalo se pouze o podlehnutí špatným rozhodnutím – obrátila jsem se k písmům a k současným výzkumům závislosti, abych tyto neurologické impulsy a nutkání lépe pochopila.

Plevel závislosti

Zdolávat závislost může být jako pečovat o zahradu. Neplejeme jedinkrát a nemyslíme si, že už jsme hotovi. Víme, že se objeví další plevel, a tak, abychom ochránili ostatní rostliny, pravidelně a pečlivě plevel vytrháváme.

Když zápolíme se závislostí, můžeme ztratit odhodlání, pokud do ní znovu upadneme i poté, co jsme činili pokání a vyhledali pomoc. Může nás překvapit i frustrovat, že

tato pokušení bývají obzvlášť silná po velmi šťastných či velmi smutných obdobích našeho života. (Stejně jako ještě více plevele vyrostle po osvěžujícím dešti či po silné bouřce.)

Závislost versus vědomá vzpoura

Zjistila jsem, že Satan závislost využívá jako „důkaz“ o tom, že ze své podstaty toužíme po zlu, že jsme už od počátku zatraceni nebo že to Pán s námi vzdal. Ďábel využívá pocit hanby, aby nám sebral odhodlání, a zdůrazňuje, že bez ohledu na to, kolikrát činíme pokání, pokušení se objevují stále znovu.

Lidé mají sklon k závislosti z mnoha důvodů, často však závislost začíná jako pokus naplnit „hluboké a neuspokojené potřeby“.¹ A tak i když vzpoura *může* vést k závislosti a závislosti *mohou* být příčinou hříchu, jsou často zasévány a posilovány spíše ze slabosti než z vědomé vzpoury.²

Naštěstí víme, že slabost nám může dát příležitost poznávat milost a rozvíjet hlubokou víru v uzdravující moc Ježíše Krista.³

Až do vysvobození z poroby

Poučení o tom, jak projít pastí závislosti a jak z ní vyvázat, se nám v Knize Mormonově dostává od dvou skupin lidí: od Limhiova lidu a od lidu Almova.

Obě skupiny byly v porobě po velmi dlouhou dobu. Lidé obou skupin si uvědomovali, že „nebylo žádného způsobu, jak by se mohli vysvoboditi“ ze zajetí (Mosiáš 21:5). Obě skupiny se časem obrátily o pomoc k Pánu.

Limhiův lid byl v porobě na základě přestupku. Aniž by vyhledali Pánovu pomoc, třikrát se „v hněvu“ postavili svým utlačovatelům. V každé bitvě prohráli. Když se začali pokořovat, „Pán byl pomalý v tom, aby vyslyšel jejich volání ...; [ale On] jejich volání *vyslyšel* a počal obměkčovat srdce Lamanitů, takže jim počali ulehčovat jejich břemena“ (Mosiáš 21:15; zvyraznění přidáno). Za svou prohlubující se pokoru byli požehnáni, ale Pán pokládal „za vhodné vysvoboditi je z poroby“ až mnohem později.

Almův lid byl v porobě navzdory své spravedlivosti, ale „vylili [Bohu] srdce své“. I když Bůh znal jejich spravedlivé tužby, nechal mezi jejich zajetím a vysvobozením uplynout nějaký čas. Nadále na Něj spoléhali a On jim slíbil: „Ulehčím břemena, jež jsou vložena na vaše ramena, takže je ani nebudete na bedrech svých pociťovati, dokonce dokud [stále] budete v porobě.“ Oni se pak podrobovali „radostně a s trpělivostí veškeré vůli Páně“ (Mosiáš 24:12, 14, 15).

Obě skupiny nakonec došly vysvobození. I my máme příslibeno, že pokud se v porobě obrátíme k Pánu, budeme pak pro Něj moci „státi jako svědkové“ a s jistotou budeme vědět, že Pán Bůh navštěvuje „lid svůj ve strastech jeho“ (Mosiáš 24:14) – i v jeho závislostech!

Bud'te dobré mysli

Pokud zápolíte se závislostí, mějte na paměti, že s Pánovou pomocí může být toto období úrodnou půdou pro pěstování křesťanských vlastností. S prohlubováním vaší pokory se budete moci učit trpělivosti, soucitu, shovívavosti a mírnosti.

Setkávejte se s vedoucími kněžství a těmi, kteří vám mohou nabídnout podporu, a využívejte mnoha nástrojů, jež vám Nebeský Otec poskytuje, aby vám pomohl najít svobodu. Spolehejte se na Pána; když Ho svědomitě následujete, On dokáže tuto deprimující a frustrující výzvu proměnit v mocnou příležitost k duchovnímu růstu.⁴

Jedna Australanka, Svatá posledních dnů z raného období Církve, řekla, když porovnávala svou minulost a přítomnost: „Můj dosavadní život [byl] divočinou plnou plevele, mezi kterým nerostly téměř žádné květiny. [Ale] nyní je plevel pryč a na jeho místě vyrážejí květiny.“⁵

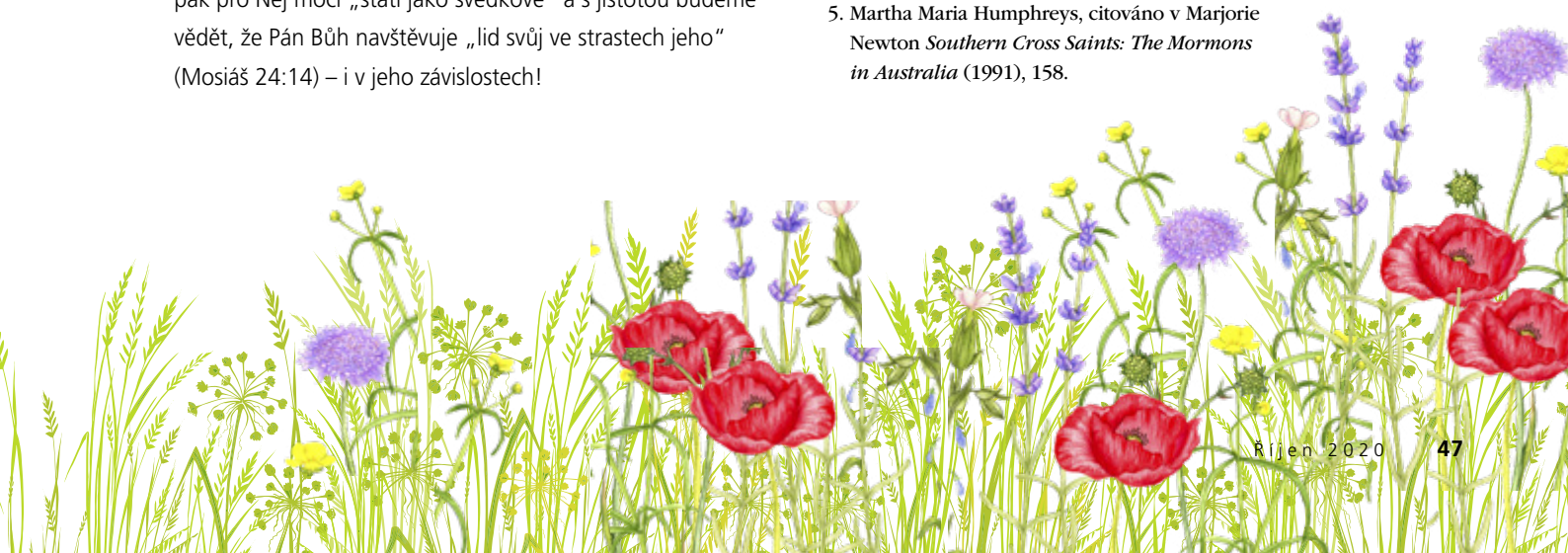
Budeme-li svou zahradu důsledně zbavovat plevele a obracet se ve zkouškách k Pánu, obdržíme slib daný Almovu lidu: „Bud'te dobré mysli, neboť nazítří vás vysvobodím z poroby.“ (Mosiáš 24:16.)

Nepřestávejte se zbavovat plevele – sklizeň za to stojí! ■

Autorka žije v Texasu v USA.

POZNÁMKY

1. Spencer W. Kimball, „Jesus: The Perfect Leader“, *Ensign*, Aug. 1979, 5.
2. Viz 1. Korintským 15:42–44.
3. Viz 2. Korintským 12:9; Eter 12:27.
4. Viz Izaiáš 51:3.
5. Martha Maria Humphreys, citováno v Marjorie Newton *Southern Cross Saints: The Mormons in Australia* (1991), 158.

7 tipů, jak překonat zaobírání se pornografií

Při práci s mladými svobodnými dospělými, kteří se snažili překonat nutkavé zaobírání se pornografií, jsem přišel na několik tipů, které by se mohly hodit i vám.

Richard Ostler

Poté, co jsem byl ustanoven coby nový biskup sboru pro mladé svobodné dospělé, stála před dveřmi do mé kanceláře fronta mladých svobodných dospělých čekajících na setkání se mnou. Víte, o čem jsme mluvili při tom prvním pohovoru?

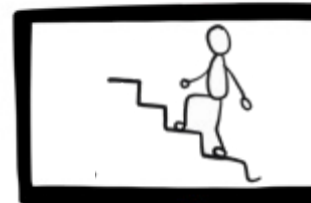
O pornografii.

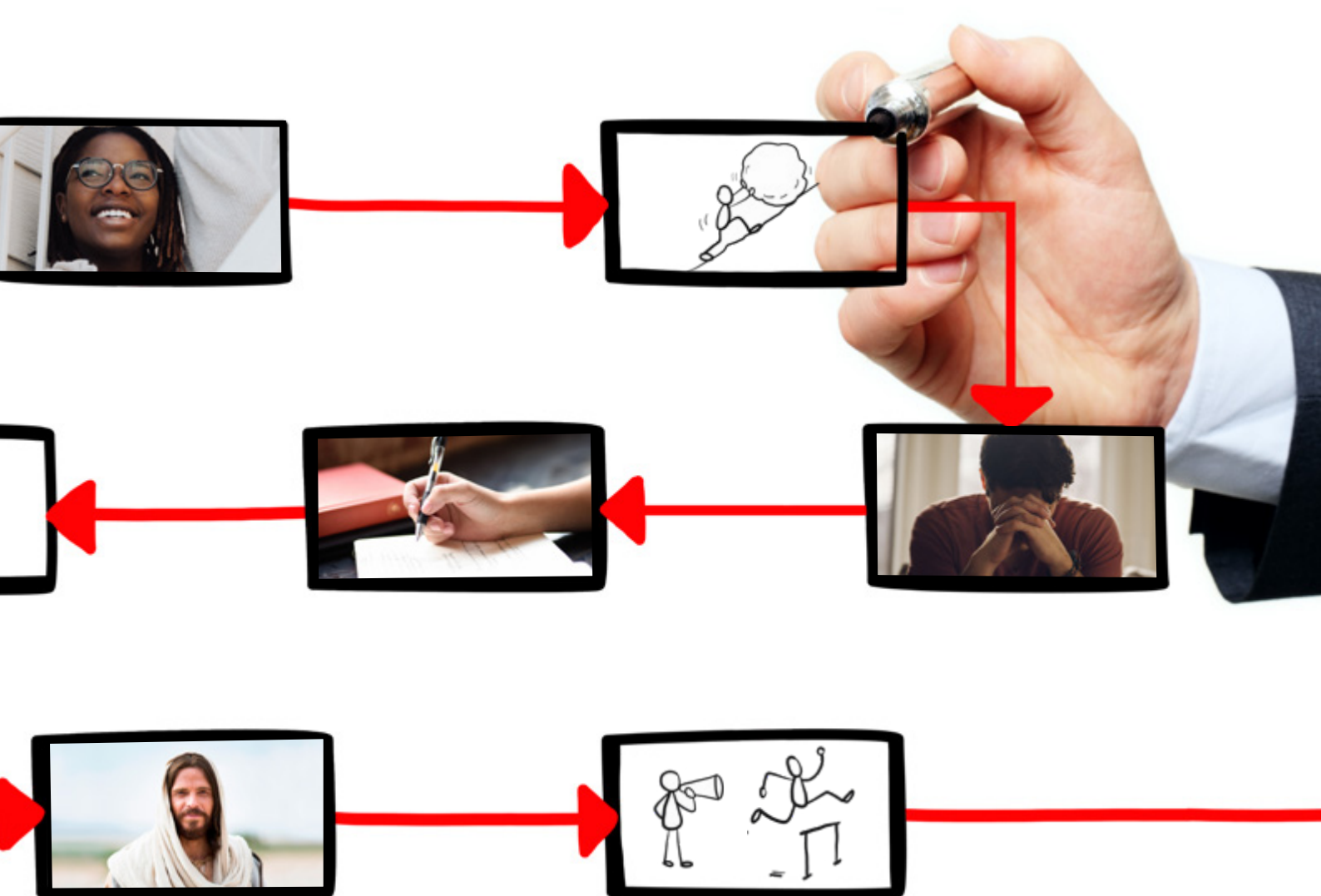
Snaha pomáhat mladým dospělým překonat tento nutkavý zvyk představovala následující tři roky velkou část mého povolání, a proto jsem věděl, že se o tom musím co nejvíce poučit. Postil jsem se, modlil jsem se, navštěvoval jsem chrám, radil se s ostatními vedoucími, znovu pročetl všechny dostupné zdroje, účastnil se kurzů odvykání závislostí a učil jsem se od těch, kteří usilovali o uzdravení. Rád bych se s vámi podělil o několik nadějných myšlenek o tom, čemu jsem se naučil.

1. Vězte, že jste děti Nebeských rodičů, kteří vás milují

Snažíte-li se překonat nutkavé zaobírání se pornografií, možná jste v pokušení vzdát se od Nebeského Otce, jelikož se domníváte, že nejste hodni lásky ani pomoci, dokud to nevyřešíte. Přesně tohle si přeje Satan – myšlenkou, že dokážete nad pornografií zvítězit sami a že teprve pak si zasloužíte lásku, vás izolovat od všech, kteří vás mají rádi.

Díky své božské podstatě jste vždy hodni přijímat naději, inspiraci a osobní zjevení od Nebeského Otce i uzdravující moc Ježíše Krista k tomu, abyste potíže s pornografií překonali.¹ Neodtahujte se od Nich ani od lidí, kteří vás mají rádi.

2. Zbavte se studu

Poznal jsem, že pro překonání potíží s pornografií je zbavení se pocitu hanby zcela zásadní. Stud je pocit, jako bychom byli pokázení, závadní či špatní lidé. Pokud těmto škodlivým myšlenkám o sobě samých uvěříte, může vás to ve skutečnosti vést v návykovém cyklu. Pocit lítosti nad něčím, co jste udělali, je součástí procesu pokání a může vám pomoci změnit vaše chování. Stud však způsobuje, že máte dojem, jako by celý váš charakter byl zkažený a jako by vám ani Spasitel nemohl pomoci.²

Nebeský Otec si přeje, abyste měli plnou naději v Ježíši Kristu a v požehnání Jeho Usmíření. Stud se dívá nazpět a drží vás ve víru lži a sebepohrdání. Nevydávajte se prosím po cestě studu.

3. Nepoužívejte označení „závislost“ unáhleně

Mnoho lidí se označuje za „závislé“ na pornografii. Varuji vás, abyste nepoužívali toto označení nesprávně. Většina mladých lidí, kteří zápolí s pornografií, *není* ve skutečnosti závislá.³ Je-li toto označení používáno nesprávně, mohou pocity studu, sebepohrdání

a oslabené naděje, jež jsou s ním spojeny, vítězství nad pornografií ještě ztížit.

4. Sestavte si a napište osobní plán prevence

Osobní plán prevence je tříbodový dokument, který vám může problém s pornografií pomoci překonat.

1. bod: Napište si seznam svých spouštěčů. Spouštěč je první krok v cyklu, který vede ke sledování pornografie.

Spouštěčů je několik typů:

- **Situační:** prostředí, které působí jako spouštěč na základě minulých myšlenek či chování (například pobyt v téže místnosti nebo určitá část dne)
- **Události spojené se stresem, úzkostí, osamělostí či traumatem:** obtížné emoce či situace, které způsobují, že se obracíte k pornografii jako k prostředku, jak těmto pocitům uniknout nebo se s nimi vyrovnat
- **Vizuální:** nevinné setkání se s něčím, co není pornografie, ale účinkuje jako spouštěč, prostřednictvím sociálních médií, filmů, fotografií atd.

2. bod: Vytvořte si plán, jak spouštěče omezit.

Například působí-li na vás jako situační spouštěč to, že máte pozdě večer pocit, že podlehnete, mohlo by pomoci vypnout telefon 30 minut před spaním anebo spát v místnosti bez telefonu. Pokud je pornografie způsob, jak se vypořádáváte s obtížnými emocemi, najděte lepší způsoby, jak tyto emoce zvládat. Mohly by míru stresu či úzkosti snížit léky nebo cvičení? Mohlo by pocit osamění snížit trávení času s přáteli či zápis do lekcí institutu? Přemýšlejte o tom, s čím zápolíte a jaké možnosti by vám mohly pomoci.

Také **nepodceňujte duchovní nástroje**. Modlitba, studium písem, služba a navštěvování shromáždění a chrámu jsou mocné nástroje, které jsou nesmírně důležité pro to, abyste omezili spouštěče a zůstali silní.

3. bod: Mějte plán, co uděláte v situaci, jež problém spustí. Pro každý spouštěč si napište plán o několika krocích.

V situaci, jež spouští stav závislosti, například můžete rychle vypnout telefon, někomu napsat nebo zavolat, jít si zacvičit nebo se projít, číst z Knihy Mormonovy anebo udělat cokoli, co vám pomůže zaměřit myšlenky jiným směrem.

Napište si kroky, které se vám nejlépe osvědčí! Někdy spouštěče pomínou, aniž byste museli projít všemi kroky preventivního plánu. Avšak tyto kroky vám mohou pomoci odpoutat se od dané chvíle. Jakmile spouštěč přejde, doplňte svůj preventivní plán o to, co se osvědčilo, a upravte ho tak, aby byl příště efektivnější. Nechte si plán na místě, kde ho budete mít denně na očích.

5. Rozlišujte selhání od recidivy

O selhání mluvíme, když nezvládnete situaci, ale brzy se vzpamatujete, že selhání se poučíte a díky této zkušenosti vylepšíte svůj plán prevence. Recidiva nastává, pokud rezignujete, oddáte se nezřízenému sledování pornografie a je vám to lhostejné.

Vězte, že selhání je součástí zlepšování vašeho plánu prevence. Nevyvozujte z něj, že jste promarnili všechnen dosud učiněný pokrok a že veškerá práce, kterou jste odvedli, se nepočítá – protože ona se počítá. Hleďte do budoucna s pozitivním postojem a vězte, že jste o den blíže uzdravení.

Když dojde k selhání, zeptejte se sami sebe:

- Co se stalo?
- V čem byl tento spouštěč jiný?
- Byli jste poslední dobou ve stresu? Jaké jste cítili emoce?
- Oslabilo vás to, že jste po nějaký čas nestudovali písma?

- Poslední dobou jste dost necvičili?
- Je něco ve vašem plánu prevence, co nepomáhá?
- Co můžete příště udělat jinak?

Zapište si získaná poučení a jděte dál.

6. Věřte ve Spasitelovu uzdravující moc

Ježíš Kristus vám může pomoci v rozvíjení procesu pokání a má moc vás posílit ve vašem úsilí překonat problém s pornografií. Rozumí tomu, jak se cítíte, a čeká, aby vás toho břemene zbavil. Nemyslete si, že obrátíte-li se k Němu, přidáte tím k Jeho břemeni. On už cenu za vás zaplatil. Místo toho dělejte vše, co je ve vašich silách, přijďte blíž ke Spasiteli a požádejte Ho, aby vám pomohl k uzdravení, aby změnil vaše touhy a dal vám více síly jít dál.

Jak učil starší Ulisses Soares z Kvora Dvanácti apoštolů: „Když se budeme neustále snažit překonávat své těžkosti, Bůh nám požehná darem víry, že budeme uzdraveni, a darem působení zázraků. Vykoná pro nás to, co nejsme schopni vykonat sami.“⁴

7. Nebud'te na to sami

Také vztahy a přátelství vám mohou dodat sílu a pomoci vám uspět. Měli byste mít někoho, kdo vám pomůže neztratit vědomí odpovědnosti za to, co děláte, a kdo při vás bude stát v nejlepších i nejhorších dnech. Tento člověk by vám měl být oporou, aniž by vás soudil. A vy můžete tutéž podporu poskytnout i jemu. Požádejte o radu své církevní vedoucí nebo členy rodiny. Bude-li to nutné, skryté příčiny vašich problémů s pornografií vám může pomoci odhalit terapeut nebo odborný pracovník v oblasti duševního zdraví.

Mějte na paměti, že jste rodiči a vedoucími zítřka

Jste první generace, která se musí vypořádávat se situací, kdy je pornografie dostupná 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Domnívám se, že tento náročný úkol u vaší generace kulminuje, protože až jednou budete rodiči a vedoucími, budete mít lepší nástroje a moudrost, abyste druhé od této pasti odvedli nebo je z ní vysvobodili. „Nebeský Otec nás neposlal na zemi proto, abychom selhali, ale abychom vítězoslavně uspěli.“⁵

Ačkoli zde uvedené tipy vám mohou v úsilí překonat pornografii pomoci, nebojte se využít i další zdroje. Cesta k uzdravení vypadá u každého jinak. Zjistěte, co pomáhá vám. Nevzdávejte se. Postupujte den za dnem, krok za krokem. Zvládnete to! Skutečně to dokážete (viz Filipenským 4:13). A stanete se tím, kým se máte stát. ■

Autor žije v Utahu v USA.

POZNÁMKY

1. Sestra Joy D. Jonesová vysvětlila rozdíl mezi pojmy hodnota a být něčeho hodni v poselství „Cennější nade vše“, *Liahona*, listopad 2017, 14.
2. Viz Wendy Ulrichová, „Být slabý není hřích“, *Liahona*, duben 2015, 23; „Shame versus Guilt: Help for Discerning God's Voice from Satan's Lies“ (pouze v elektro-nické podobě), *Ensign*, leden 2020.
3. Viz Dallin H. Oaks, „Vysvobození z pasti pornografie“, *Liahona*, říjen 2015, 52. President Oaks popisuje rozdíl mezi různými úrovněmi zaobírání se pornografií: „1) neúmyslné setkání se s pornografií, 2) občasné zaobírání se pornografií, 3) intenzivní zaobírání se pornografií a 4) nutkavé zaobírání se pornografií (závislost)“. Je užitečné pochopit, že ne každý, kdo se pornografií zaobírá, je „závislý“. Existuje naděje, že nad pornografií lze zvítězit, a to bez ohledu na úroveň vašeho vztahu k pornografii.
4. Ulisses Soares, „Vezměme na sebe svůj kříž“, *Liahona*, listopad 2019, 114.
5. Richard G. Scott, „Learning to Recognize Answers to Prayer“, *Ensign*, listopad 1989, 30.

Když mě ustanovo- vali

, abych sloužil jako misionář na plný úvazek v Kalifornské misii San Bernardino, byla tam se mnou má rodina. Na obrázku se objímám s jedním z mých bratrů poté, co mě ustanovili. Dalo to práci dostat se až sem, ale jsem opravdu vděčný za to, jak jsme se já i moje rodina změnili.

V předposledním ročníku střední školy jsem měl vážnou autonehodu. Předtím jsem nedělal to, co bych dělat měl. Ale po nehodě jsem začal na vše nahlížet jinak. Můj život mohl v tom okamžiku skončit a já jsem si uvědomil, že v takovémto stavu bych odejít nechtěl. Můj biskup mi pomohl vrátit se na tu správnou cestu: začal jsem každý den číst Knihu Mormonu a připravoval jsem se na misii.

Běžecké disciplíny jsou sport, který miluji. Po nehodě jsem vynechal celou sezónu a říkal jsem si, zda mi ještě něco zůstalo. Ale obrátil jsem se k Pánu, a díky tomu jsem měl neobyčejně dobrou sezónu v následujícím roce. Pořád to bylo obtížné, ale změnilo se to, že jsem to nedělal pro sebe, dělal jsem to pro Pána.

Změnilo mě to, že jsem si uvědomil, kolik požehnání nám nabízí plnost evangelia. A když jsem všechno to štěstí a radost získal, chci ji šířit dál po světě. Přeji si, aby lidé mohli mít díky evangeliu tutéž radost, která každý den naplňuje mě. A proto sloužím na misii – abych pomáhal „uskutečnit nesmrtelnost a věčný život člověka“ (Mojžíš 1:39).

Garret W., 18 let,

Severní Karolína, USA

OBSAH

54 Martina každodenní služba

Sam Lofgran

58 Jak jsem našla uzdravení po sexuálním zneužívání

Jméno neuvedeno

62 Otázky a odpovědi: Jak překonávat osamělost? Mohu sloužit na misii, když mám psychické obtíže?

64 Slovo na závěr: Naše naděje, naše světlo, naše síla

Starší Ronald A. Rasband

65 Lidé z Knihy Mormonovy: Bratr Jaredův

Martina KAŽDODEN

NÍ SLUŽBA

Maminka se společně s dcerou snaží žít co nejlépe podle evangelia. Martě se to daří díky tomu, že využívá jedinečných možností, jak sloužit své mamince.

Sam Lofgran

Církevní časopisy

Jedenáctiletá Marta je z Portugalska a podobně jako řada jiných děvčat jejího věku ráda tráví čas s kamarády, vychutnává si dobré jídlo a hraje si s panenkami. Také ji těší, když může být se svou maminkou. Ale život s maminkou v Martině případě znamená trochu jiný život, než má většina dětí.

Martina maminka Sonia se totiž narodila s poruchou hybnosti, kvůli které má obtíže s chůzí. Není sice úplně ochrnutá, ale pohybovat se může pouze s chodítkem. Bez pomoci se nedokáže obléct, vykoupat ani uložit k spánku. A tak by se jí samotné žilo těžce. Marta mamince už několik let slouží a pomáhá jí s tím, co by sama nezvládla.

„Vždycky si po sobě uklízím, aby se mohla maminka doma snadno pohybovat,“ popisuje Marta. „I když si hrají, chodím se za maminkou občas dívat, zda něco nepotřebuje. Pokud si hrají a zavolá mě, jdu hned, protože to může být něco naléhavého.“

Sonia se však snaží, aby mohla Marta žít co nejběžnějším životem. Pokud pomoc nepotřebuje, dbá na to, aby měla Marta čas na kamarády.

ŽIVOT V SOULADU S VÍROU

Marta má díky tomu, že slouží mamince, možnost žít podle evangelia každý den. Ujímá se řady zodpovědností, které jiné děti obvykle nemají. Musí například ráno vstávat brzy, aby mamince předtím, než vyrazí do školy, pomohla nachystat se do práce. Bez Martiny pomoci by se Sonia o sebe nedokázala postarat ani by nemohla chodit každý den do práce.

Marta a Sonia také společně chodí na shromáždění. Sonia se dala pokřtít v osmi letech, takže Marta již v Církvi vyrostla. Sonia učí Martu tomu, jak je evangelium důležité, každý den. Pomáhají jí v tom i obrázky Ježíše Krista, které mají doma vystaveny.

„Vím, že Bůh žije a že Ježíš Kristus je skutečný,“ říká Sonia. „Když k nám domů někdo přijde, chci, aby viděl, že je pro mě víra velice důležitá. Stejně podstatné pro mě je naučit tomu také Martu, aby s poznáním Ježíše Krista vyrůstala.“

Marta chápe, čemu ji maminka učí, a věnuje se dalšímu studiu evangelia i sama. Ráda se učí například četbou písem, což jí pomáhá vytvářet si silnější vztah k Nebeskému Otci a ke Spasiteli. „Když si čtu písmo, mám pocit, že je Kristus se mnou,“ říká.

NACHÁZENÍ ÚTĚCHY

Mít takovou odpovědnost sice není vždy snadné, ale účast na shromáždění Martě každý týden pomáhá nalézat útěchu, kterou při péči o maminku potřebuje. „Když se na úvod a na závěr shromáždění svátostí pronáší modlitby, přináší mi to pokoj,“ popisuje. „Někdy tam zažívám pocit, že mi Nebeský Otec říká, že jsem dobrý člověk a že musím taková zůstat, abych mohla pomáhat mamince.“

Každý takový okamžik jí připomene, jak je za maminku vděčná. Má za to, že jí Nebeský Otec sesílá anděly, aby ji podporovali. „Myslím, že mi dává sílu, abych se probudila, byla šťastná a hrdá na maminku, kterou mám,“ říká Marta.

Sonia a Marta společně pochopily, že život není snadný ani dokonalý, a to pro nikoho. Sonia dodává: „Kvůli svým obtížím se netrápím. Vím, že mi Bůh dal právě toto tělo a krev a kosti proto, že jsem výjimečná, a řekl mi, že to zvládnu. Dělán, co je v mých silách. Mohla bych i víc, ale dnes jsem sama se sebou spokojená. Jsem hrdá na to, co dělám, co jsem udělala a co budu dělat zítra.“

Také Marta si uvědomuje, že všechno bude v pořádku, i když je život s tím, jak pečuje o maminku, někdy těžký. Vidí, že každý má něco, s čím se musí v životě poprat. „Níčí život není dokonalý,“ říká k tomu. I když má Marta nelehký úděl, dokáže na každé situaci najít něco pozitivního – příkladem může být její vztah k mamince. „Maminka má určitá fyzická omezení, ale duševně a citově je velmi bystrá. Jsme opravdu dobré kamarádky.“

VYHLÍDKY

Co tedy přinese Martě a Sonii budoucnost? Marta říká: „Chci zůstat mamince nablízku a samozřejmě se chci vdát, mít děti a založit si rodinu. A pokud to půjde, tak chci v budoucnu pro svou rodinu a maminku koupit společný dům, abych se od ní nemusela vzdálit ani na den!“

Také Sonia vidí budoucnost optimisticky a za Martinu společnost a lásku bude vždy vděčná. „Je úžasné mít tak krásnou dcerku. Jsem tak ráda, že je Marta součástí mého života. Je darem od Boha. Připravil Martu, aby tu se mnou mohla být.“ ■

*Můj život byla noční můra.
Později jsem však zjistila,
že během těch nejtěžších
chvil se mohu spoléhat na
svého Spasitele.*

Jak jsem nalezla uzdravení *po sexuálním zneužívání*

Jméno neuvedeno

Má noční můra začala, když mi bylo pouhých sedm let a má maminka se znovu vdala. Mého nového nevlastního otce jsme měli opravdu rádi. Byl laskavý a do naší rodiny zapadl velmi dobře. V jeho blízkosti jsem se cítila opravdu v bezpečí. Vše probíhalo dobře až do dne, kdy všichni ostatní byli zaneprázdnění a on mě sexuálně zneužil.

Nerozuměla jsem tomu, co mi udělal. Byla jsem vyděšená, zmatená a pocítovala jsem veliký stud. Byla jsem však příliš vyděšená, než abych to komukoli řekla. Myslela jsem si, že by to zničilo nově nalezenou radost mé rodiny a že by mi stejně nikdo nevěřil. A tak jsem se rozhodla, že nikomu nic neřeknu.

Ublížil mi pouze tenkrát, ale vzpomínka na ono zneužití mě neustále tížila. Postupem času jsem začala být natolik podezíravá, že by snad někdo mohl prohlédnout mou bolest a odhalit mé tajemství, že jsem se snažila skrývat pravdu tím, že jsme se s mým nevlastním otcem stali dobrými přáteli. On byl ke mně obzvlášť laskavý a já jsem ho opravdu začínala mít znovu ráda.

Pak se ale situace zhoršila. Když maminka začala pracovat na noční směně, začal mě můj nevlastní otec pravidelně zneužívat. Pocítovala jsem naprostou bezmoc. Chtěla jsem to někomu říci, ale můj nevlastní otec byl velmi oblíbený, a já jsem si myslela, že by se všichni postavili na jeho stranu. A tak jsem v noci, když jsem byla sama, prosila Boha, aby mi pomohl uchovat mé tajemství.

S PRAVDOU VEN

Jednoho dne zneužívání konečně přestalo. Netušila jsem proč. Přestože mi již nadále neubližoval, vždy jsem pocítovala stud a cítila se špinavá. Nenáviděla jsem se. Občas jsem i zvažovala, zda by smrt nebyla snesitelnější než můj každodenní život. Stále jsem to chtěla někomu říci, ale bála jsem se toho, co by pravda způsobila.

Pak jsem během jedné neděle na církevním shromáždění, když mi bylo 14, naslouchala jedné lekci o tom, jak činit důležitá rozhodnutí. Má učitelka nás povzbudila, abychom se postavili a modlili, a slíbila, že Bůh nás posílí, abychom učinili to, co je správné. Po shromáždění jsem nepřestávala přemýšlet o tom, co nám řekla. Přemítala jsem, zda mi Bůh opravdu pomůže promluvit, pokud Ho o to požádám.

Následující den jsem se postila za odvahu, abych dokázala mamince o onom zneužívání říci. Ve škole jsem se nedokázala soustředit, protože to jediné, na co jsem byla schopna myslet, bylo to, jak bude maminka reagovat. Když jsem přišla domů, bylo mi nesmírně zle. Znovu jsem se pomodlila o sílu, ale necítila jsem se připravena to mamince říci.

Toho večera jsem maminku oslovila, zatímco připravovala večeři. Nevěděla jsem, co říci, když jsem se jí ale podívala do očí, našla jsem odvalu prostě začít mluvit. Jakmile jsem spustila, vše, co jsem po ty dlouhé roky skrývala, se vyhrnulo ven.

S maminkou jsme jen seděly na pohovce a obě jsme plakaly. Poté jsme se spojily s prezidentem naší odbočky a zavolaly policii. Můj nevlastní otec byl za to, co mi udělal, odsouzen, a mně se dostalo ochrany, kterou jsem potřebovala – už nikdy jsem se s ním znovu nemusela vidět.

CESTA K UZDRAVENÍ

Během oné doby bylo složité opakovaně vyprávět policistům o tom, čím jsem si prošla, i odpovídat přátelům na otázky, kde je můj nevlastní otec, ale díky podpoře své rodiny jsem již nebyla sama. Společně jsme se začali řídit novým rodinným heslem: „Všecko mohu v Kristu, kterýž mne posiluje.“ (Filipenským 4:13.) Naše širší rodina rovněž nabídla svou lásku a podporu a časem jsme se začali uzdravovat společně.

Společně s maminkou jsme začaly navštěvovat odbornou poradnu, což mi velmi pomohlo. Má poradkyně byla přesně tím, co jsem potřebovala.

Pomohla mi porozumět všem těm emocím, které jsem pociťovala, a pomohla mi vypořádat se se zlými vzpomínkami. Nikdy jsem si neuvědomovala, jak moc mi to ublížilo, dokud jsem znovu nezískala pocit, že jsem v pořádku.

Nedomnívala jsem se, že bolest zmizí zkrátka jen proto, že jsem promluvila, ale zároveň jsem si neuvědomovala, kolik času (a trpělivosti) bude potřeba k tomu, abych se uzdravila. Nesmírně dlouho jsem měla pocit, že nestojím za nic. Musela jsem se znovu naučit mít ráda sama sebe.

Nejvíce pokoje jsem nacházela, když jsem se obracela ke svému Spasiteli a ke svému Nebeskému Otci. Zjištění, že Oni *přesně* vědí, jak se cítím, mi dodávalo sílu a naději. Spoléhala jsem na Ně během těch nejtěžších chvil. Časem se ony zlé vzpomínky začaly vytrácet a já jsem díky Spasitelově lásce skutečně pociťovala pokoj.

Jedna z nejkrásnějších částí procesu uzdravování bylo zjištění, že před sebou

skutečně mám zářivou budoucnost. Když jsem byla zneužívána, nedokázala jsem si to, že jednou povedu běžný život, ani představit. Měla jsem pocit, že mě to zlomilo navždy. Ale díky pomoci a uzdravování jsem nacházela něco, na co jsem se mohla těšit. Začala jsem vyprávět svůj příběh dalším dívkám, kterým někdo ublížil, a dokonce jsem se rozhodla sloužit na misii. To, že jsem se s ostatními dělila o svědectví, mě posílilo.

To, co mi můj nevlastní otec udělal, neurčuje, kdo jsem. Navždy změnil můj život, ale já jsem se rozhodla využívat svých zkušeností k tomu, abych pomáhala druhým. Někdy to stále bývá těžké, ale Pán mě prostřednictvím toho všeho posílil, a vím, že mi bude pomáhat i nadále. Proměnila jsem se z oběti v někoho, kdo to zvládl překonat. ■

JSTE-LI OBĚTÍ ZNEUŽÍVÁNÍ ČI TÝRÁNÍ

Co je zneužívání a týrání?

Zneužívání a týrání je zanedbávání nebo špatné zacházení s druhými (například s dítětem, se starší osobou, s invalidní osobou či s kýmkoli jiným) takovým způsobem, že jim to způsobuje fyzickou, psychickou či sexuální újmu. Takové chování je v rozporu s tím, čemu učil Spasitel.

„Církev zastává stanovisko, že zneužívání v jakékoli podobě nelze tolerovat.“ (*General Handbook: Serving in The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* [2020], 38.6.2.) Zneužívání a týrání je přestoupením zákonů Božích a může být rovněž porušením zákonů společnosti.

Různé druhy zneužívání a týrání

Fyzické týrání: Záměrně agresivní či násilné chování jedné osoby vůči druhé, jež má za následek tělesnou újmu.

Sexuální zneužívání: Nechtěná sexuální aktivita či kontakt, kdy útočník používá sílu či výhrůžky nebo využívá toho, že oběť má sníženou schopnost rozhodování. Veškerá sexuální aktivita mezi dospělým a dítětem se považuje za zneužívání bez ohledu na souhlas dítěte.

Slovní či psychické týrání: Vzorec chování, kdy určitý člověk někoho záměrně a opakovaně napadá, aniž by docházelo k fyzické konfrontaci, například za použití hrubých slov, zastrašování, manipulace či ponižování. V důsledku toho dochází k oslabení uvědomění si vlastní hodnoty a důstojnosti. Ačkoli se u tohoto druhu týrání nejedná o fyzickou újmu, poškozuje celkové duševní a psychické zdraví člověka.

Jak získat pomoc

Pán od nás očekává, že budeme dělat vše, co je v našich silách, abychom bránili zneužívání a týrání a abychom chránili ty, kteří se stali obětí takového jednání, a pomáhali jim. Od nikoho se neočekává, že bude nepatřičné chování snášet. Ať už jste obětí týrání a zneužívání nyní, nebo ať k tomu došlo již dávno, naleznete na stránkách abuse.ChurchofJesusChrist.org zdroje a materiály, které vám mohou pomoci.

IHNED VYHLEDEJTE POMOC

„Pokud jste nyní zneužívání nebo jste byli zneužíváni v minulosti, najdete odvahu vyhledat pomoc. ... Vyhledejte pomoc někoho, komu můžete důvěřovat. Váš biskup či prezident kůlu vám mohou poskytnout cenné rady a pomoci vám obrátit se na orgány veřejné správy. ... Nebojte se – neboť strach je nástrojem, který Satan použije k tomu, abyste i nadále trpěli. Pán vám pomůže, musíte však o tuto pomoc projevit zájem.“

Starší Richard G. Scott (1928–2015) z Kvora Dvanácti apoštolů, „Uzdravení zničujících následků týrání a zneužívání“, *Liahona*, květen 2008, 42.

Jak mohu překonat pocity osamělosti?

„Zdá se, že bolest osamělosti je součástí smrtelné existence. Pán to však ve svém milosrdenství zařídil tak, že nikdy nemusíme překonávat těžkosti smrtelnosti sami. ... Je nám slíbeno stálé společenství třetího člena Božstva, a tudíž i výsada získávat zjevení pro vlastní život. Nejsme sami!“

Sheri L. Dewová, bývalá rádkyně v Generálním předsednictvu Pomocného sdružení „We Are Not Alone“, Liahona, leden 1999, 112.

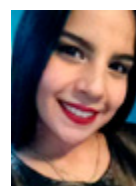

Rozvíjejte své talenty

Překonávám pocity osamělosti tím, že rozvíjím své talenty, ať jde o hru na hudební nástroj, nebo o koníček atd.

To mi pomáhá oprostít se od pocitů osamělosti, přičemž tyto pocity často zcela zmizí. Také to povede k tomu, že najdete druhé, kteří sdílejí vaše zájmy.

Steven H., 12 let, Nové Mexiko, USA

Vyhledávejte světlo

Vyhledávám podporu, povzbuzení a lásku Nebeského Otce a Ducha Svatého, aby mi, zatímco budu přemítat, modlit se a číst písmo, mohli předávat

pokoj, naději a sílu. Jak se píše ve 3. Nefim 11:11, Ježíš Kristus je „světlo a život světa“. Přišel, aby rozptýlil veškerou temnotu.

Andrea B., 18 let, Zulia, Venezuela

Obraťte se na své přátele a rodinu

Když mám pocit osamělosti, ráda se obracím na své přátele a rodinu; kontakt s nimi mi opravdu dělá radost. Zamýšlím se nad požehnáními ve svém životě a děkuji Nebeskému Otci za to, kolik mi toho již dal!

Talli N., 16 let, Oregon, USA

Pamatujte na Boží plán

Vězte, že díky Božímu plánu nikdy nejsme sami. Duch Svátý je vždy s námi a Bůh ví, s čím zápolíme. Pán prošel

každou zkouškou a nesnáží, jimž čelíte. Jedním z nejdůležitějších pocitů, které zakoušíme ve smrtelnosti, je radost; nemůžeme však mít radost, aniž by bylo smutku. (Viz 2. Nefi 2:11.) Modlete se k Bohu a žádejte o pomoc; On nikoho z nás nezklame.

Brock S., 17 let, Utah, USA

Důvěřujte Pánu

Opustit domov a vydat se do Brazílie na misií bylo těžké. Sotva jsem dokázal mluvit tamním jazykem! Zjistil jsem ale, že máme-li s sebou Ducha Páně, nikdy se necítíme osamělí. Pán vás zná a vždy vám bude pomáhat. Důvěřujte Mu!

Starší Joseph Tolen, 20 let, Brazilská misie Campinas

Odpovědi mohou být zkráceny nebo pro lepší srozumitelnost upraveny. Cílem odpovědí je poskytnout pomoc a určitý náhled na věc; odpovědi nejsou oficiálním prohlášením církevní nauky.

Co si myslíš ty?

„Co mám dělat, když jsem učinil/a pokání, ale nemohu přestat myslet na to, co jsem udělal/a špatně?“

Svou odpověď, a pokud chcete, také svou fotografii ve vysokém rozlišení, zašlete do 15. listopadu 2020 prostřednictvím stránek liahona.ChurchofJesusChrist.org (klikněte na „Submit an Article or Feedback“).

Pokud jsem měl či stále mám psychické problémy, mohu přesto sloužit na misií?

Ano. Všichni ti, kteří „[mají] touhu sloužiti Bohu, ... [jsou] k tomuto dílu povoláni“. (Nauka a smlouvy 4:3.) To, *kde* sloužíme, je méně důležité než to, *jak* sloužíme. A u každého, kdo přemýšlí o službě na misií, bude bráno v úvahu jeho fyzické a duševní zdraví.

Máte-li touhu sloužit na misií, promluvte si se svým biskupem. Může vám pomoci zahájit proces podání žádosti. Součástí tohoto procesu budou konzultace s lékaři a s dalšími odborníky a také s vedoucími Církve a s rodiči. Účelem těchto konzultací není posoudit to, zda jste pro Pána „dostatečně dobří“, ale pomoci určit ty nejlepší možnosti pro vaši službu.

Povolání sloužit může přijít komukoli, kdo má touhu sloužit. *Pověření*, které obdržíte, abyste sloužili na určitém místě či určitým způsobem, může záviset na mnoha faktorech. Lidé se zdravotními problémy (včetně psychických) se občas snaží v procesu podání žádosti tyto informace zamlčet v domněnku, že jim to pomůže získat pověření, které chtějí. Ale budete-li ohledně vývoje svého zdravotního stavu (včetně duševního zdraví) zcela upřímní, Pán vám požehná. Očekává, že učiníte vše, co je ve vašich silách, aby se vaše zdraví zlepšilo. A velká část lékařské podpory, kterou máte doma, může pokračovat i v misijním poli.

Více informací o duševním zdraví najdete na mentalhealth.ChurchofJesusChrist.org. Více informací o misií, včetně misie zaměřené na službu, najdete na ChurchofJesusChrist.org/callings/missionary.

Naše naděje, naše světlo, naše síla

Starší Ronald A. Rasband

Kvorum Dvanácti apoštolů

Když mě drahý prezident Thomas S. Monson (1927–2018) vysvěcoval apoštolem, řekl mi, že mám být zvláštním svědkem jména Ježíše Krista po celém světě. Toto nařízení jsem nebral na lehkou váhu. Hloubal jsem nad verši z písem, které identifikovaly Pána Jeho jménem či označením. Všechno to, co nyní vyjmenuji, pochází z veršů z písem, které nám připomínají naši naději, jež je v Něm.

Pán je Naděje Izraele (Jeremiáš 17:13), Hvězda jasná a jitřní (Zjevení 22:16), Dobrý pastýř (Nauka a smlouvy 50:44), Rádce (Izaiáš 9:6; 2. Nefi 19:6), Kníže pokoje (Izaiáš 9:6; 2. Nefi 19:6), Vysvoboditel (Římanům 11:26), Světlo světa (Jan 8:12) a Nejvyšší kněz budoucího dobrého (Židům 9:11). On je mocný, aby spasil (Alma 34:18; Nauka a smlouvy 133:47), a Ten, který má veškerou moc (Nauka a smlouvy 61:1).

Kristův vliv, otisk a dosah jsou všeobjímající. Je zde pro nás, když klopýtáme a snažíme se kráčet kupředu. A pokud upadneme, Jeho „světlo, jež svítí v temnotě“ (Nauka a smlouvy 6:21), bude zářit více než kdy dříve. Miluje nás v našich nejzářivějších i nejtemnějších chvílích.

Není nutné hloubat nad tím, jak být učedníkem Ježíše Krista. Jeho cestu velmi dobře označují Jeho kroky. Když Ho budeme následovat, budeme milovat to, co miluje On. Když s Ním budeme každý týden obnovovat své smlouvy přijímáním svátosti, budeme Mu více rozumět jakožto Vykupiteli světa (Nauka a smlouvy 93:9), Duchu pravdy (Nauka a smlouvy 93:9) a Slovu (Nauka a smlouvy 93:8).

Drazí přátelé, takový je Spasitel, kterého znám a kterého miluji a celým svým srdcem ctím. Z hloubi duše vydávám svědectví o Něm a o Jeho dobrotivosti a milosrdenství. Slibuje nám: „Vy jste přátelé moji a budete míti se mnou dědictví.“ (Nauka a smlouvy 93:45.)

V Ježíši Kristu lze vždy nalézt odpověď na problémy a výzvy, jež jsou součástí této smrtelné existence. Když porozumíme Jeho poslání a Jeho evangeliu, budou nám naše láska k Němu, naše víra v Něj a naše spoléhání se na Něj dodávat sílu. ■

Z vysílání pořadu Večer s generální autoritou určeného pro učitele náboženství, které se konalo 8. února 2019.

Bratr Jaredův

**Odvedl svou
rodinu a
přátele**
od babylonské věže
do zaslíbené země.

Měl **zázračné vidění**,
jež je zaznamenáno na
zapečetěné části desek
(viz Eter 4:4–5).

Byl to „**statný a mocný muž**
a měl u Pána velikou přízeň“
(Eter 1:34).

Postavil čluny, aby v nich
přeplul oceán.

Požádal Pána,
aby se dotkl šestnácti
kamenů, které by
osvítily čluny.

Mluvil s Ježíšem Kristem
tváří v tvář
(viz Eter 3:13–20).

MLADÍ DOSPĚLÍ

*Zápolíte vy nebo někdo
z vašich známých se
závislostí? Existuje
naděje na změnu.*

44

DĚTI A DOSPÍVAJÍCÍ

**JAK BRÁNIT
ZNEUŽÍVÁNÍ
A TÝRÁNÍ A JAK SE
Z NICH ZOTAVIT**

58, K12

MLÁDEŽ

**DUŠEVNÍ ZDRAVÍ
A PERSPEKTIVNÍ
MISIONÁŘI**

63

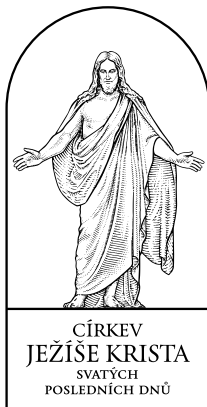
RODIČE

**UČÍME SE
O DESÁTKU**

K16, K18

Novinka pro příští rok

Církevní časopisy
pro mládež a děti!
Objednejte si je
již nyní na stránkách
store.ChurchofJesusChrist.org
nebo v distribučním středisku.

Kamarád

Oddíl *Liahony* určený pro děti; vydává Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů

Ježíš navštívil děti,
o kterých se píše
v Knize Mormonově

Viz strany K20–K22

**President
Dallin H. Oaks**

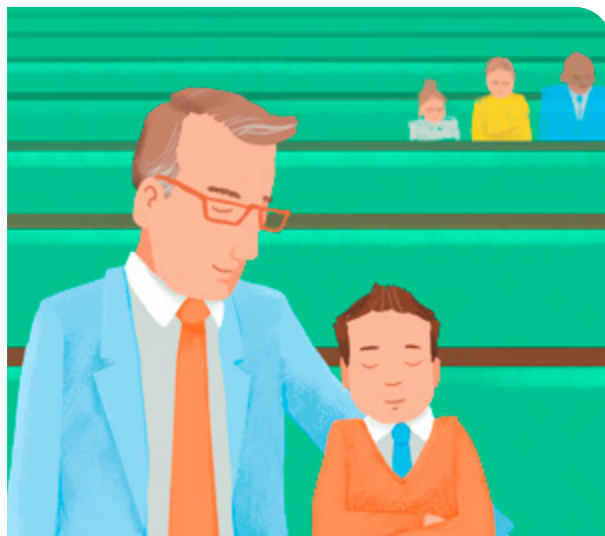
První rád-
ce v Prvním
předsednictvu

Svátost a já

Svátost je nejdůležitější částí shromáždění svátosti.. Když přijímáme svátost, slibujeme, že budeme vždy pamatovat na Spasitele. Aby pro nás svátost byla něčím zvláštním, děláme toto:

Svátečně se oblečeme, abychom ukázali, že svátost chováme v patřičné úctě.

Sedíme tiše na svém místě ještě předtím, než shromáždění začne.

Zpíváme píseň ke svátosti.

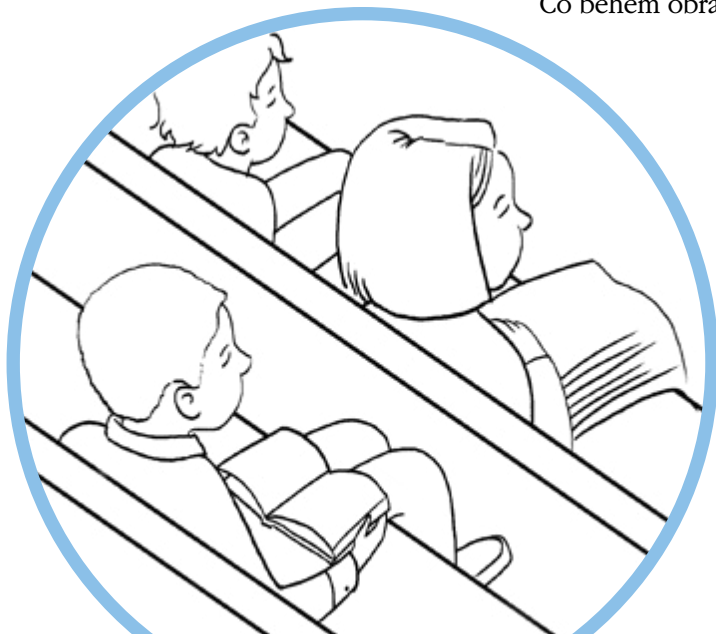
Přemýšlíme o Ježíšovi a slibujeme, že na Něj budeme vždy pamatovat.

Svátost nám pomáhá pocítovat Ducha Svatého.
Pomáhá nám vytrvat na cestě vedoucí zpět do našeho nebeského domova. ●

Upraveno z proslovy „Shromáždění svátosti a svátost“, Liahona, listopad 2008, 17–20.

Projevujte svou lásku k Ježíšovi

Svou lásku k Ježíšovi můžeme projevovat tím,
že se budeme během obřadu svátosti chovat uctivě.
Co během obřadu svátosti děláte?

Tiše sedíte.

Vybavujete si slova oblíbené písně ke svátosti.

Vybavujete si některý z příběhů o Ježíšovi.

Modlíte se k Nebeskému Otci.

Kali se jen chtěla
s někým kamarádit.

Oběd o samotě

Stacy Lynn Carrollová

(Podle skutečné události)

Svatý Duch šeptá tichým, jemným hlasem.

(Viz Zpěvník pro děti, 56.)

Kali vešla do jídelny a rozhlédla se. Všechny ostatní děti se rozbíhaly ke kamarádům a obsazovaly stoly. Ve vzduchu se mísily nadšené hlasy a veselý smích. Škola začala teprve včera, ale zdálo se, že si už každý našel někoho, s kým chodí na oběd. Každý kromě Kali.

Kali sevřela rukojeť krabičky s obědem a vydala se k jednomu stolu. „Můžu si vedle tebe sednout?“ zeptala se.

Holčička s dlouhým hnědým copem k ní zvedla oči. Pohrdlivě si odfrkla a zavrtěla hlavou. „Ne. Tady už je obsazeno,“ řekla.

„Dobře.“ Kali se přesunula k jiné prázdné židli a položila si krabičku s obědem.

„Sem si sednout nemůžeš! Já to místo pro

někoho držím,“ řekl chlapec v zelené proužkované košili. A shodil Kali krabičku na zem. Všichni jeho kamarádi se rozesmáli.

Kali se sehnula a krabičku zase zvedla. Přešla přes jídelnu a usadila se u prázdného stolu. Zahlédla nějaké dítě z jejich ulice, tak na ně zkusila zamávat, ale chlapec se odvrátil. Kali se zamračila. Proč se s ní nikdo nechce kamarádit?

Sklopila oči a zadívala se na oběd. Chuť k jídlu ji přešla. Otřela si oči, krabičku zase zavřela a vyšla ven.

Každý si tam už hrál se svými kamarády. Kali se posadila na prázdnou lavičku a sledovala ostatní děti, jak se baví bez ní. Pak si všimla podobně starého hochy, který seděl sám na trávníku. Žlutou košili měl trochu

ušpiněnou a vlasy mu vzadu trčely jako vrabčí hnízdo.

Kali odvrátila pohled. Uviděla skupinku spolužáček ze třídy, jak hrají vybíjenou. Byla by moc ráda, kdyby ji pozvaly, aby si zahrála s nimi.

Znovu zalétla očima k onomu chlapci. Se svěšenou hlavou trhal trávu kolem svých nohou. Kali vytanulo na mysl, co jí občas říkává maminka: *Všímej si dětí, které jsou samy.*

Zamračila se. Vždyť *ona* je také sama. S *ní* se taky nikdo nechce kamarádit!

Poté si Kali vzpomněla, jak se dala před rokem pokřtít. Slíbila, že bude naslouchat Duchu Svatému. Možná se jí teď Duch Svatý snaží připomenout, co jí řekla maminka. Možná jí Duch Svatý zkouší naznačit, aby si šla s tím chlapcem ve žluté košili hrát.

Kali si povzdechla a vstala. V srdci se jí rozlil hřejivý pocit. Došla až k onomu chlapci a posadila se vedle něho do trávy.

„Ahoj,“ oslovila ho.

„Ahoj,“ zamumlal.

„Jakou máš nejradši barvu?“

„Hm ... zelenou.“

„Zelená je bezva. Já mám ráda růžovou,“ řekla Kali. „A máš nějaké oblíbené zvíře?“

Chlapec se v sedě trochu narovnal a podíval se na ni. „Jo. Mám moc rád dinosaury.“

„To já taky. Nejvíc se mi líbí triceratops.“

Chlapec se usmál.

Potom zazvonilo. Kali se zvedla a zamávala chlapci na rozloučenou. Vracela se sama do třídy a usmívala se. Možná si nenašla nejlepšího kamaráda, ale měla radost, že aspoň trochu zpříjemnila přestávku někomu jinému. ●

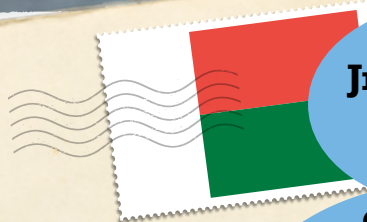
Autorka žije v Utahu v USA.

Ráno jsem hodně spěchal do školy. Ale pak mě něco ponouklo, abych si doma nejdřív přibalil pytlík brambůrků. Kamarád Drew vypadal po obědě trochu smutně. Zeptal jsem se ho, co se stalo. Odpověděl mi, že si oběd zapomněl doma. Vzpomněl jsem si na brambůrky a dal jsem mu je. Drew se rozzářil: „To je to nejhezčí, co pro mě kdo ve škole udělal.“

Durham M., 11 let, Utah, USA

Ahoj!
Jmenujeme
se Margo
a Paolo.

Cestujeme
po celém světě,
abychom poznali Boží
děti. Podívejte se s námi
na Madagaskar!

Pozdrav z Madagaskaru

Madagaskar je ostrov,
který se nachází u východního
pobřeží Afriky. Najdeme tam
mnoho rostlin a zvířat, které
se nevyskytují nikde jinde na
světě, jako je tento lemur kata.

Tito chlapci pomáhají své rodině nosit
kanystry s vodou. Jak své rodině pomáháte vy?

Církev na Madagaskaru není
početná, ale roste! Nyní má
14 sborů a 26 odboček.

Na Madagaskaru žije více druhů chameleonů než kdekoli jinde na světě.

Seznamte se s několika našimi kamarády z Madagaskaru!

Vím, že Ježíš Kristus je náš Spasitel.

Nathan, 7 let,
provincie Antananarivo,
Madagaskar

Russell M. Nelson je prorok Boží.

Nomena, 6 let,
provincie Antananarivo,
Madagaskar

Tyto obrovské baobaby si dokážou do kmene uložit velké množství vody, až 120 000 litrů.

Mnoho Madagaskařanů jí dvakrát až třikrát denně rýži, někdy se zeleninou, fazolemi či masem.

Jste z Madagaskaru?
Napište nám!
Váš dopis uvítáme.

Namana!

Kamarád se malgašsky řekne *namana*. Kdybyste na Madagaskaru poznali nového kamaráda, co byste mu řekli?

Díky,
že jste s námi
prozkoumali
Madagaskar.
Na shledanou
příště!

Faneva misionářem

Marissa Widdisonová

Církevní časopisy
(Podle skutečné události)

Faneva pohlédl z okna na rušnou ulici před svým domem. Viděl, jak lidé tahají vozy plné zeleniny, rýže, látek a dalšího zboží na prodej. Slyšel trubení aut a psí štěkot. Poté zaslechl něco jiného.

„Mami, někdo klepe na dveře!“ zavolal Faneva. Maminka otevřela dveře. Na prahu stáli dva mladí muži v obleku a kravatě. Faneva nikdy neviděl ve svém sousedství na Madagaskaru někoho, kdo by byl takto oblečený.

„Jsme misionáři z Církve Ježíše Krista Svätých posledních dnů,“ řekl jeden z nich. „Učíme druhé o Ježíši. Můžeme se s vámi podělit o své poselství?“

Když je maminka pozvala dovnitř, Faneva měl obrovskou radost. Celá rodina se shromáždila, aby naslouchala poselství o Ježíši Kristu a o tom, že Jeho Církev je znovu zde na zemi.

Od té doby misionáři navštívili Fanevovu rodinu ještě mnohokrát. Přinesli s sebou

knihu s názvem *Příběhy z Knihy Mormonovy*. Faneva ji se svou rodinou moc rád četl.

Jednoho dne budu misionářem a budu s druhými sdílet Knihu Mormonovu, řekl si pro sebe Faneva.

Při další návštěvě misionáři učili Fanevovu rodinu, jak se modlit. Faneva se dozvěděl, že s Nebeským Otcem může mluvit kdykoliv a kdekoliv.

Jednoho dne budu misionářem a budu druhé učit o modlitbě, pomyslel si Faneva.

Nadešel den, kdy měli misionáři připravenou důležitou otázku.

„Budete následovat příklad Ježíše Krista a dáte se pokřtít?“ zeptal se jeden z nich.

Faneva ve svém srdci pocítil radost. „Ano!“ řekl.

„Ano!“ řekli jeho bratr a maminka.

Tatínek řekl, že na křest ještě není připravený. Ale souhlasil, aby se zbytek rodiny dal pokřtít. A tak se také stalo! Fanevu pokřtil jeden z misionářů, kteří ho učili o Ježíši Kristu.

Jednoho dne budu misionářem a budu pomáhat druhým dát se pokřtít, pomyslel si Faneva.

Chození do Primárek byla jedna z nejlepších součástí toho, že byl Faneva členem

Církve. Faneva měl moc rád činnosti a akce a rád poznával nové kamarády. Ale ze všeho nejraději zpíval písně z Primárek. Jednou v neděli zpívali v Primárkách písně o sdílení evangelia.

„Já misionářem už teď chci být,“ zpíval Faneva. „I když věk na to ještě nemám.“

Misionářskou práci mohu začít vykonávat už teď, uvědomil si Faneva. *Nemusím na ten den čekat!*

Od té doby Faneva vyhledával možnosti, jak sdílet evangelium.

Snažil se být dobrým příkladem. Zval druhé na shromáždění. Pomáhal souse-

dům. Za pár let byl dostatečně starý na to, aby mohl pomáhat misionářům učit ve městě druhé. Za dalších pár let sám sloužil na misii, kde poznával nové lidi a sdílel evangelium, stejně jako ho misionáři sdíleli s ním. ●

„Raději bych trávil čas s misionáři, než abych dělal cokoli jiného,“ říká Faneva. Byl povolán sloužit jako misionář ve své vlastní zemi, na Madagaskaru.

Možná anděly neuvidíte, ale
budou s vámi, aby vám
pomohli.

Upraveno z proslovu presidenta Ezry Tafta Bensona (1899–1994), „To the Children of the Church“, *Ensign*, květen 1989, 83.

Ukaž a vyprávěj

Tento měsíc je generální konference! Tady se dočtete, co se některým dětem na konferenci líbí.

**Isabella B., 5 let,
Guatemala, Guatemala**

**Ilse N., 5 let,
Nuevo León, Mexiko**

**Gabriel F., 10 let,
Minas Gerais, Brazílie**

**Shelem, Josué, Mía a Ruth C., věk 5 a 8 let,
6 měsíců a 3 roky, Durango, Mexiko,** se těšili ze sledování generální konference ze svého domova. Byla to zvláštní konference!

Při sledování generální konference jsem se dozvěděla, jak Joseph Smith přeložil Knihu Mormonovu, abychom měli slovo Boží. Kniha Mormonova mě učí o Ježíši Kristu.

Shalom A., 6 let, region Dakar, Senegal

**Annelle, Ruth, Sarah a Samira K., věk 8, 2, 6 a 6 let,
Littoral, Benin,** byly moc rády, že mohou sledovat konferenci jako rodina.

Moc se mi líbí hudba Sboru Tabernáku. Vždy pocituji pokoj.

**Jared B., 7 let,
Normandie, Francie**

Jak říci „ne“ a jak „ne“

Nebeský Otec nás má rád a přeje si, abychom byli v bezpečí! Dokázat říci „ne“, když je to potřeba, a respektovat druhé, kteří říkají „ne“ nám, jsou dva způsoby, jak můžeme sebe i druhé chránit.

Někdy bude zapotřebí, abyste své „ne“ řekli laskavým způsobem.

„Ne, děkuji. Mohl bych místo toho prosím dostat vodu?“

Teď jste na řadě vy! Představte si, že potřebujete něco laskavě odmítnout. Co byste mohli říct?

Někdy bude zapotřebí, abyste své „ne“ řekli důrazněji.

„To mi neukazuj! Na takové věci se nemáme dívat.“

Teď jste na řadě vy! Představte si, že své „ne“ potřebujete říct důrazněji. Co byste mohli říct?

uslyšet

Někdy nám lidé říkají
„ne“ kvůli našemu
bezpečí a zdraví.

„Promiň, ale tam jít
nemůžeš. Není to
bezpečné.“

Někdy nám lidé říkají
„ne“, když se cítí
nepříjemně.

Teď jste na řadě vy!
Představte si, jak vám
dospělý něco zakazuje
a vám se to nelíbí. Co
byste měli udělat?

„Přestaň! Tahle
hra se mi nelíbí.“

Teď jste na řadě vy! Před-
stavte si, jak vás někdo
žádá, abyste s něčím pře-
stali. Co byste měli udělat?

Co když říkáte „ne“, ale lidé neposlouchají? Co
když vám ubližují nebo dělají něco ošklivého?

★ Odejděte od nich, pokud to jde.

★ Povězte o tom, co se stalo, některému
dospělému, kterému důvěřujete.

★ Mějte na paměti, že to není vaše vina.

★ Ať se stane cokoli, pamatujte na to, že
vás Nebeský Otec a Ježíš Kristus stále
mají rádi!

Zavolej tátovi

Pokud budu pořádně šlapat do pedálů, pomyslel si Yu, dokážu se dostat domů předtím, než se ulice zaplaví.

Julie Cornelius Huangová

(Podle skutečné události)

Autorka žije v Utahu v USA.

„Budte dobré mysli, neboť já vás povedu kupředu.“

(Nauka a smlouvy 78:18.)

Yu vyšel ze školy na rušný chodník. Hlavu měl plnou matematických poznatků z doučování. Lidé kolem něj pospíchali s deštníky. Velké kapky deště rychle padaly k zemi a silnice byla mokrá.

Yuův kamarád Lin vyšel za ním. „Měl bys zavolat tátovi, aby tě vyzvedl,“ řekl Lin. „Pan Zhang říkal, že některé části města jsou zaplavené.“

„Dokážu se domů dostat sám.“

„Ale podívej se na všechnu tu vodu!“ řekl Lin a přitom ukázal na vodu, která se valila kanálem.

Na okamžik měl Yu zvláštní pocit. Měl Lin pravdu? Možná by *měl* tátovi zavolat, aby ho odvezl domů předtím,

než se ulice zaplaví. Ale předešlého večera se pohádali a Yu se stále zlobil. Nechtěl tátu požádat o pomoc.

Yu odemkl zámek svého kola a rozloučil se s Linem. *Pokud budu pořádně šlapat do pedálů, pomyslel si, dokážu se dostat domů předtím, než se ulice zaplaví.*

Vší silou šlapal, ale brzy měl zmrzlé ruce, promočené oblečení a byl vyčerpaný. A znovu ho napadlo, aby tátovi zavolał. Přicházel ten pocit od Ducha Svatého? Misionáři, kteří ho pokřtili, říkali, že ho Duch Svatý může vést. Yu se podíval na nebe. Bylo tak šedé, že neviděl špičky budov. Ale stále byl na tátu rozzlobený.

Yu tento pocit ignoroval a šlapal dál. Voda se zvedla tak vysoko, že majitelé obchodů zavřeli své obchody. Lidé svůj majetek přenášeli do vyšších pater. Yu zahlédl jednu matku, jak své dvě děti tlačí ve vodě na malém plastovém člunu.

Voda teď sahala Yuovi nad kotníky a nebyl schopen dál na kole šlapat. Sesedl z něj a vedl ho. Teď už bylo pravděpodobně příliš pozdě tátovi volat, a déšť byl stále silný. Zahřměl hrom a nad hlavou se mu prohnal blesk. Yu dostal strach. A byl tak unavený! Podíval se před sebe. Domov byl stále velmi daleko. Neměl ignorovat Ducha Svatého jen kvůli hloupé hádce.

Yu se zastavil, aby pronesl krátkou modlitbu. Přes déšť a hromy nemohl svůj hlas slyšet, ale věděl, že Nebeský Otec ho slyší.

„Nebeský Otče,“ modlil se Yu. „Pomoz mi prosím dostat se domů v pořádku.“ Když skončil, cítil se dost silný na to, aby mohl pokračovat.

Konečně uviděl svůj dům na vrcholku kopce. Promrzlý, unavený a nějakým záhadným způsobem bez boty se Yu belhal na kopec. Viděl, že na něj táta čekal venku. Rozběhl se mu z kopce naproti a při běhu kolem sebe cákal vodu.

Když táta k Yuovi přiběhl, objal ho. „Dělal jsem si takové starosti!“ řekl. „Měl jsi mi zavolat!“

„Myslel jsem, že jsme na sebe rozzlobení,“ řekl Yu.

„Nikdy na tebe nejsem tak rozzlobený, abych ti nepomohl,“ řekl táta. Poté vzal Yuovo kolo a vytlačil ho zbytek cesty do kopce.

I přes hromy rezonující mezi vysokými budovami a silný déšť bubnující o zem naplnil Yuovo srdce hřejivý pocit. Když následoval tátu domů, cítil klid a bezpečí. ●

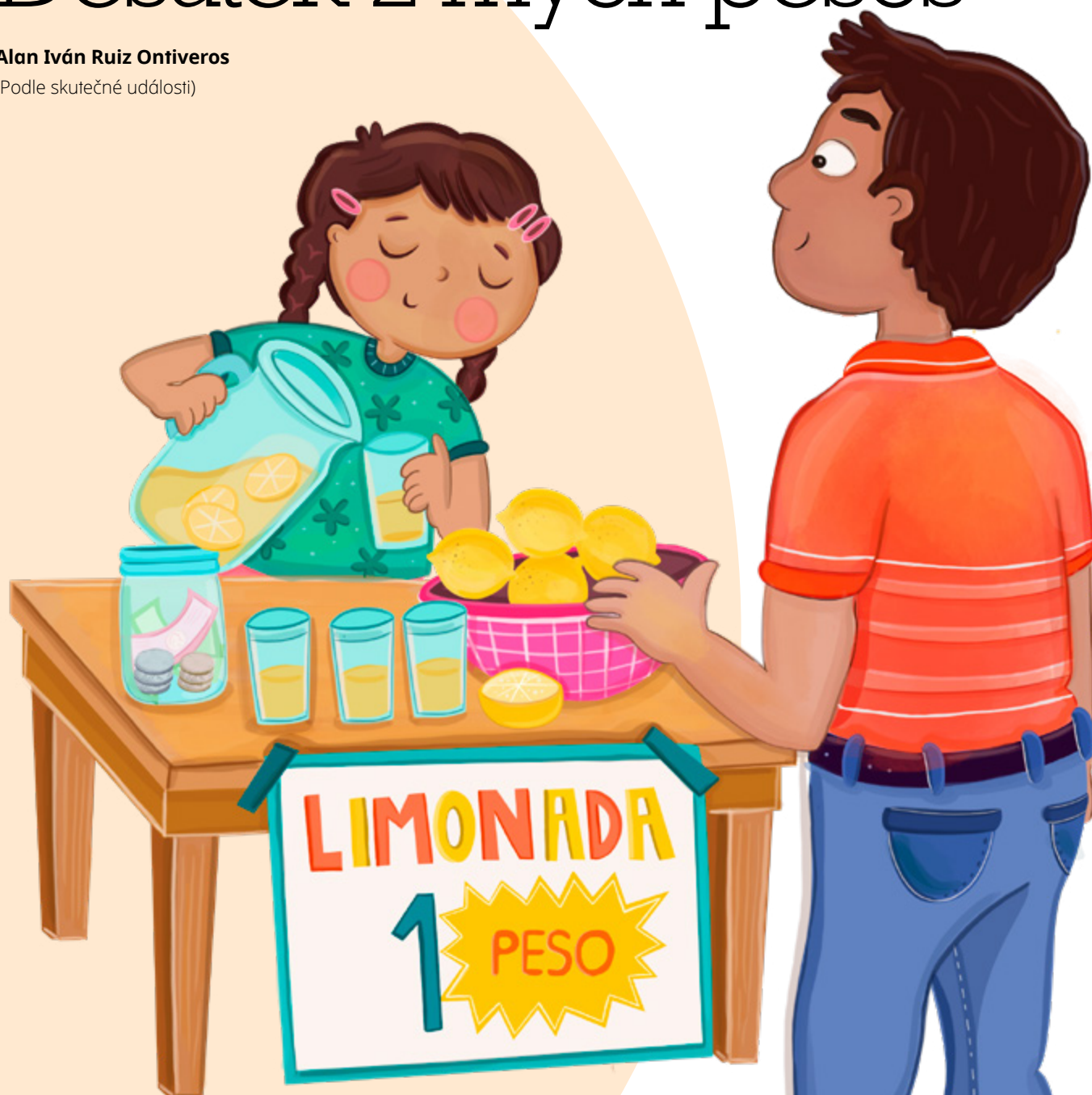
„Náš Otec v nebi věděl, že ve smrtelnosti budeme čelit výzvě. ... Aby nám dal sílu do života a božské vedení, poskytl nám Svatého Ducha.“

Starší Ronald A. Rasband z Kvora
Dvanácti apoštolů, „Ať jsme Duchem vedeni“, *Liahona*, květen 2017, 93.

Desátek z mých pesos

Alan Iván Ruiz Ontiveros

(Podle skutečné události)

Sofía se probudila brzy. Dnešní den bude mimořádný. Bude u tety a strýčka při jejich garážovém výprodeji prodávat limonádu! Mamá pro ni udělala obrovský džbán limonády.

Sofía si připravila ceduli. Napsala na ni oranžovými a žlutými písmeny „Limonáda!“. Přilepila

ho páskou ke stolku. Potom si sedla a čekala.

Brzy k ní přistoupil jeden pán. „Mohl bych dostat jednu limonádu?“ zeptal se. Do sklenice vložil několik pesos.

„Zajisté!“ odpověděla Sofía. Nalila mu ji do kelímku.

Postupně přicházeli další a další lidé, aby se podívali na garážový výprodej. A jeden po druhém si kupovali její výbornou limonádu. Dopoledne vesele ubíhalo. Brzy byla všechna limonáda vyprodána.

Sofía zatřásla sklenicí. Pesos v ní zacinkala. Měla jich tolik!

„Jsi šikulka!“ řekl papá.

Sofía nikdy předtím tolik peněz neměla. „Koupím si za to jo-jo!“

Papá se usmál. „Víš co já a mamá děláme, když si vyděláme nějaké peníze?“

Sofía zavrtěla hlavou.

„Zaplatíme desátek,“ vysvětlil papá. „Nebeský Otec nám dává vše, co máme. A prosí nás, abychom mu malou část vrátili. Platíme desátek, protože Ho máme rádi.“

Sofía se usmála. Také chtěla Nebeskému Otci ukázat, že Ho má ráda.

Papá Sofii pomohl pesos spočítat. Kdykoli napočítali deset pesos, vložila jedno peso do obálky. Papá jí pomohl napsat čísla na malý bílý lístek. Ten pak vložili do obálky, ve které byla pesos. A obálku pak zalepili. Sofía ji zítra na shromáždění předá biskupovi.

„Jak se teď cítíš?“ zeptal se papá Sofie.

„Jsem tak šťastná! A stále mám dost peněz na mé jo-jo.“ Měla pocit, že Nebeský Otec má z jejího rozhodnutí radost. ●

Autor žije v Chihuahua v Mexiku.

Čas na desátek

Nebeský Otec nás žádá, abychom platili desátek. To znamená, že Mu dáme jednu desetinu peněz, které jsme získali. Na této stránce si to můžete procvičit!

Spočítejte mince. Za každých deset, které napočítáte, jednu vybarvěte. Vybarvené mince jsou to, co byste měli zaplatit jako desátek!

Přípraveni na trochu těžší cvičení? Spočítejte hodnotu níže uvedených mincí. Pak vybarvěte tolik mincí, jejichž celkovou hodnotu potřebujete zaplatit jako desátek. (Pamatujte, že za každých 10 vy dáváte 1.) ●

Starší Edward Dube

Sedmdesátník

„Učte se ode mne ... a naleznete odpočinutí dušem svým.“ (Matouš 11:29.)

Muž, pro kterého jsem pracoval, mi dal výtisk Knihy Mormonovy. Ale téměř dva roky jsem ji nechal bez povšimnutí. Pak, jednou v neděli, jsem Knihu Mormonovu vzal a zašel jsem k vlakové trati za městem, ve kterém jsem v Zimbabwe žil. Posadil jsem se a začal jsem číst.

Zpočátku bylo obtížné tomu porozumět. Ale svědectví Josepha Smitha jsem četl znovu a znovu. Jeho slova se dotkla mého srdce.

Později mě někdo pozval, abych přišel na shromáždění. Nejprve jsem se tam necítil dobře, a tak jsem si

sedl dozadu. Ale když lidé začali vydávat svá svědectví o Spasiteli Ježíši Kristu a o Knize Mormonově, pocítil jsem v nitru něco nádherného.

Nedlouho poté misionáři přišli i do našeho sousedství. Netrvalo dlouho a byl jsem pokřtěn. O několik let později jsem měl výsadu sloužit na misii a dělit se o evangelium s mnoha dalšími.

Církev v Zimbabwe hodně vyrostla. Ale stále toho můžeme dělat hodně pro sdílení evangelia, ať žijeme kdekoli. Skrze modlitbu, studium písem a domácí večer můžete prohloubit své svědectví a zůstat Nebeskému Otci nablízku. Vaše svědectví může přinést požehnání do života mnoha lidí po celém světě. ●

Věrní lidé následovali Ježíše

Když Ježíš navštívil Nefity a Lamanity, učil je o křtu
a o tom, jak přijímat svátost. Založil svou Církev.

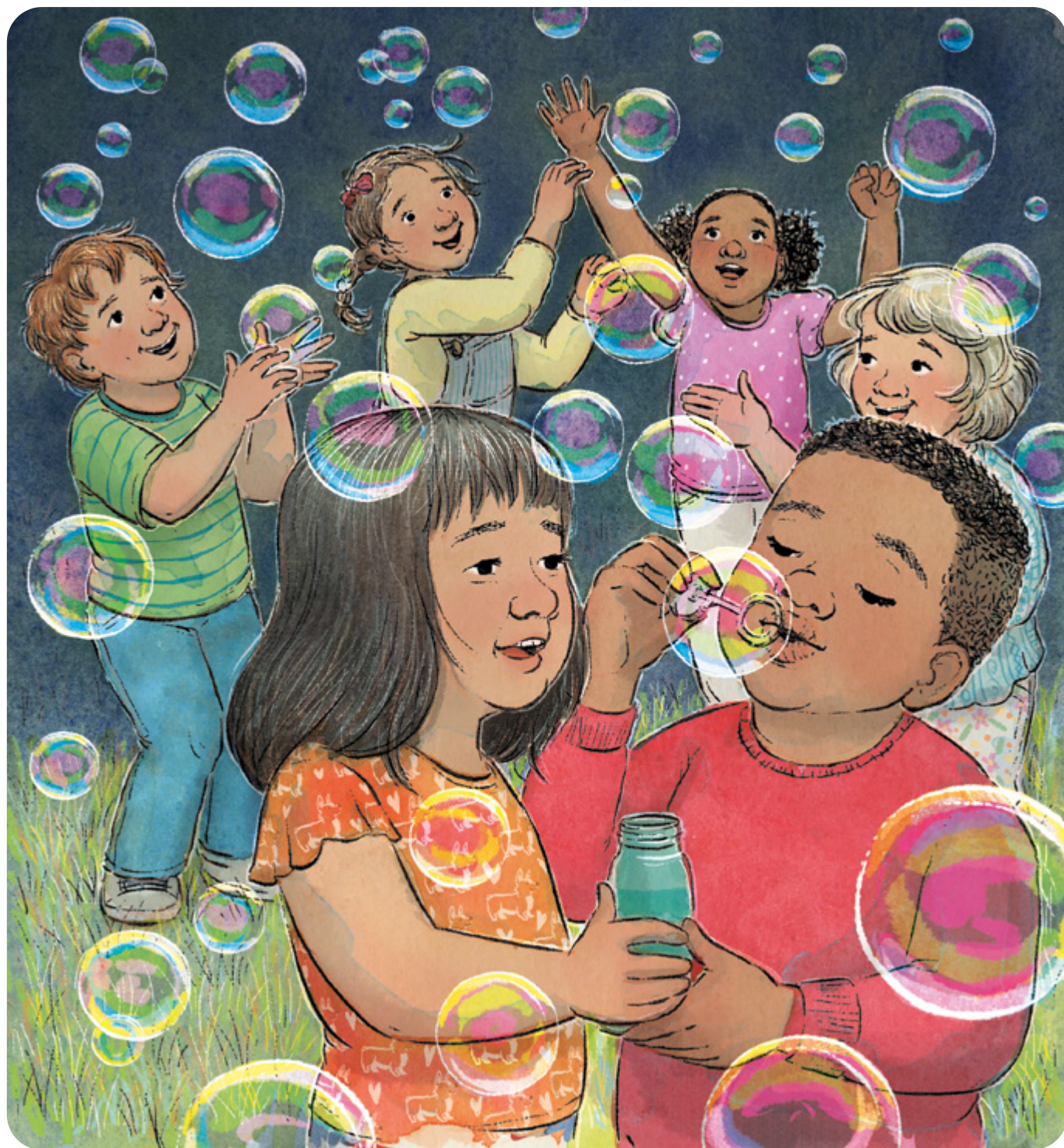

Požehnal každému
malému dítěti.
Přišli andělé! Ježíš
uzdravoval lidi
a modlil se za ně.
Pak se vrátil do
nebe.

Když Ježíš odešel, lidé dělali to, co je
naučil. Všichni pracovali společně
a dělili se o to, co měli, aby nikdo
nebyl chudý. Vedoucí Církve žehnali
těm, kdo byli nemocní.

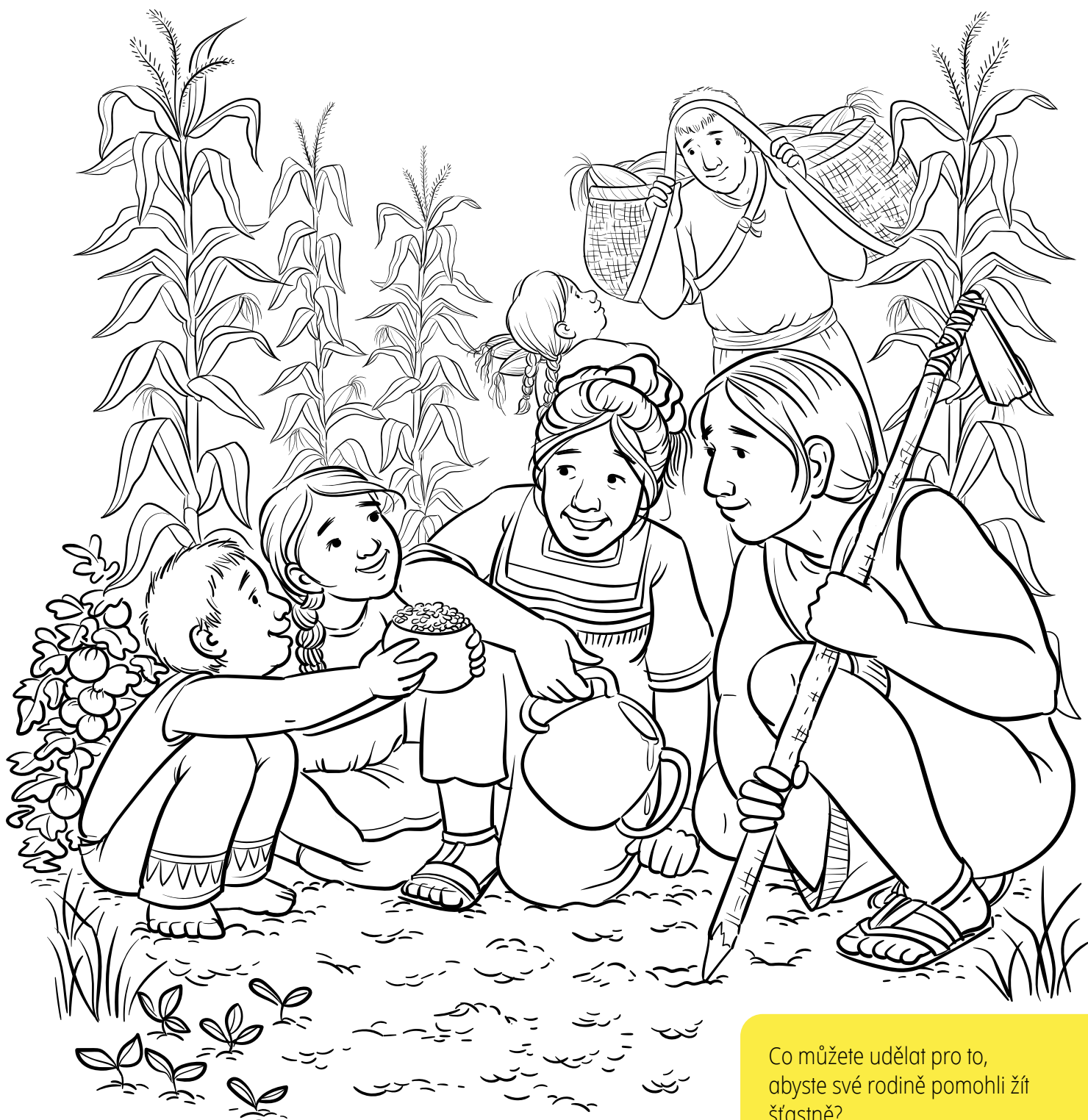
Lidé se nehádali,
místo toho se
rozhodli, že spolu
budou vycházet.
Každý byl poslušen
Božích přikázání.
A po dlouhou dobu
byli šťastní!

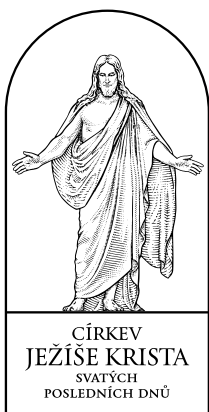
Můj život bude šťastnější, když se budu řídit Božími příkázáními.
O to, co mám, se mohu dělit s druhými. Mohu lidem pomáhat,
aby spolu vycházeli. ●

Přečtěte si o tom ve verších od 3. Nefi 17 po 4. Nefi 1.

Lidé žili šťastně

Co můžete udělat pro to,
abyste své rodině pomohli žít
šťastně?

Drazí rodiče,

Každé dítě má být ochraňováno a má o ně být dobře postaráno. Ježíš nám ohledně toho dal příklad v Knize Mormonově, když žehnal každému dítěti a modlil se za ně (viz stránky K20–K23). Jak můžeme žehnat dětem, které známe, a chránit je? Zde je několik námětů:

- Můžeme je ochraňovat fyzicky a učit je, jak mít úctu k tělu druhých lidí (stránky K12–K13).
- Můžeme je chránit duchovně tím, že je budeme povzbuzovat, aby přijímaly svátost (stránky K2–K3).
- Můžeme je učit, aby kdykoli, když to potřebují, požádaly o pomoc (stránky K14–K15).

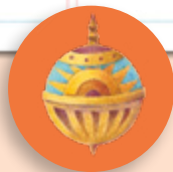
Jedno z těchto poselství byste si mohli společně přečíst jako rodina. Ujistěte se, že vaše děti vědí, jak moc jsou milovány!

Máme vás rádi.

Váš *Kamarád*

JAK DO LIAHONY ZASLAT VÝTVARNOU PRÁCI NEBO ZKUŠENOST VAŠEHO DÍTĚTE

Navštivte stránky liahona.ChurchOfJesusChrist.org a klikněte na „Submit an Article or Feedback“ [„Odeslat článek nebo zpětnou vazbu“]. Nebo nám je spolu se jménem, věkem a informací o tom, ze kterého města dítě je, zašlete e-mailem na adresu liahona@ChurchOfJesusChrist.org s následujícím svolením: „Já, (vložte své jméno), uděluji Církvi Ježíše Krista Svatých posledních dnů svolení k tomu, aby použila příspěvek mého dítěte v církevních časopisech, na církevních internetových stránkách a sociálních sítích a případně v dalších církevních materiálech.“ Už se na vaše příspěvky moc těšíme!

Najděte Liahonu ukrytou uvnitř!

OBSAH

- K2** Od Prvního předsednictva: Svátost a já
- K4** Oběd o samotě
- K6** Pozdrav z Madagaskaru
- K8** Faneva misionářem
- K10** K zamyšlení
- K11** Ukaž a vyprávěj
- K12** Jak říci „ne“ a jak „ne“ uslyšet
- K14** Zavolej tátovi
- K16** Desátek z mých pesos
- K18** Zábava: Čas na desátek
- K19** Přítel příteli: Sdílení evangelia
- K20** Příběhy z písem: Věrní lidé následovali Ježíše
- K23** Omalovánka: Lidé žili šťastně

NA OBÁLCE KAMARÁDA
Ilustrace Jim Madsen